

**KARCAGI SZC
VARRÓ ISTVÁN TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS
KOLLÉGIUM**

Szakmai Programja

*„Minden kőben benne van a szobor,
Csak a felesleget kell róla lefaragni.”*

Michelangelo

Tartalom

BEVEZETÉS	5
1. NEVELÉSI PROGRAM	8
1.1. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA	8
1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	8
1.3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI.....	9
1.4. NEVELÉSI MÓDSZEREINK.....	11
1.5. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	12
1.6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	15
1.7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	18
1.8. GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	21
1.9. AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA.....	21
1.10. A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM.....	22
1.11. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	24
1.12. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI OKTATÓK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	24
1.13. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI REND	26
1.14. AZ OKTATÓK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	27
1.15. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA.....	28
1.16. AZ ÁGAZATI ALAPVIZSGA	32
1.17. A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI.....	33
1.18. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYA:	33
2. OKTATÁSI PROGRAM	35
2.1. AZ OKTATÁSI PROGRAM KIALAKÍTÁSÁNAK, FELÉPÍTÉSÉNEK ELVEI	35
2.1.1. <i>A technikumban</i>	35
2.1.2. <i>A szakképző iskolában</i>	35
2.2. A TANULÓI JOGVISZONY LÉTESÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS JOGOK.....	36
2.2.1. <i>Tanulók felvétele</i>	36
2.2.2. <i>Jogviszonnal kapcsolatos tanulói jogok</i>	36
2.3. HIT- ÉS VALLÁSOKTATÁS	37
2.4. A TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	37
2.5. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE	37
2.6. A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE	38
2.7. ÉRETTSÉGI VIZSGA.....	39
2.8. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI.....	40
2.9. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	42

2.10.	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGSZERVEZÉSE	43
2.11.	NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	43
2.12.	AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI	46
2.13.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	49
2.14.	A VÁROSBAN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSE	51
2.15.	CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	52
2.16.	A TANÓRÁN KÍVÜL FOGLALKOZÁSOK KIALAKÍTÁSÁNAK SZEMPONTJAI.....	52
3.	KÉPZÉSI PROGRAM	53
3.1.	A SZAKKÉPZÉS RENDSZERE 2020-TÓL FELMENŐ RENDSZERBEN.....	53
3.2.	A SZAKKÉPZÉS DOKUMENTUMAI.....	57
3.3.	A SZAKMÁNKÉNT MEGTANÍTANDÓ ÉS ELSAJÁTÍTANDÓ TANANYAGELEMEK	57
3.4.	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	57
3.5.	BESZÁMOLTATÁS FORMÁI, ÉRTÉKELÉSE.....	58
3.6.	A SZAKMAI VIZSGÁHOZ KAPCSOLÓDÓAN SZERVEZETT EGYBEFÜGGŐ FELKÉSZÍTÉS RENDJE:.....	60
4.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	61
4.1.	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEK.....	62
4.2.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS -NEVELÉSSEL KAPCSOLATOS CÉLJAINK.....	63
4.3.	AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK.....	63
4.4.	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI.....	64
4.5.	AZ ISKOLA KAPCSOLATAI AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN.....	66
4.6.	KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI	67
4.7.	A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI	67
4.8.	FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK A KÖRNYEZETI NEVELÉS TERÉN	67
5.	PÁLYAORIENTÁCIÓ	69
5.1.	PÁLYAORIENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁS ÁLTALÁNOS ISKOLAI TANULÓK RÉSZÉRE.....	69
5.2.	PÁLYAORIENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁS KÖZÉPISKOLÁS TANULÓK RÉSZÉRE.....	70
5.3.	PÁLYAORIENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁS ISKOLÁNK TANULÓI RÉSZÉRE.....	70
6.	FELNŐTTEK OKTATÁSA	72
6.1.	CÉLOK ÉS FELADATOK A FELNŐTTEK OKTATÁSÁBAN	72
6.2.	PEDAGÓGIAI ALAPELVEK, ELVÁRÁSOK.....	72
6.3.	BELÉPÉS FELTÉTELE.....	72
6.4.	HELYI TANTERV/SZAKMAI PROGRAM KIALAKÍTÁSÁNAK ELVEI.....	73
6.5.	TÁRGYI FELTÉTELEK, MUNKAREND	73
6.6.	AZ ISKOLAI SZÁMONKÉRÉS FORMÁI	74
6.7.	A TAGOZAT MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS, VALAMINT A VIZSGÁRA BOCSÁTÁS FELTÉTELEI	74

7. KOLLÉGIUM PROGRAMJA.....	75
7.1. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE	75
7.2. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS CÉLJA.....	75
7.3. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FŐBB ALAPELVEI.....	76
7.4. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATA.....	76
7.5. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	76
7.6. TÁRGYI FELTÉTELEK	77
7.7. A KOLLÉGIUMI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	77
7.8. HAGYOMÁNYŐRZÉS ÉS -ÁPOLÁS, A KOLLÉGIUM EGYÉNI ARCULATÁNAK MEGŐRZÉSE.....	77
7.9. A KAPCSOLATTARTÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI.....	78
7.10. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, TESTI-LELKI EGÉSZSÉG	78
7.11. KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA	79
7.12. KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTANDÓ FOGLALKOZÁSOK.....	79
7.13. KOLLÉGIUMI CSOPORTFOGLALKOZÁSOK KERETTERVE ÉS ÉVES ÓRASZÁMA.....	80
8. A SZAKMAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK	81
8.1. A SZAKMAI PROGRAM ÉRVÉNYSÉGI IDEJE	81
8.2. A SZAKMAI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA.....	81
8.3. A SZAKMAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA	81
8.4. A SZAKMAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA ÉS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE.....	81
8.5. A SZAKMAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA.....	82

BEVEZETÉS

Az intézmény bemutatása

A Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium komoly szakképzési hagyományokkal rendelkezik. Intézményünk sokszínű nevelő-oktató feladatot lát el a szakképzés, a kollégiumi nevelés, a felzárkóztató tevékenység és a tehetséggondozás területén.

Iskolánk története

Karcag városában az iparos képzésnek régi hagyományai vannak, az iparos-tanonc iskola 1890. szeptember 1-jével kezdte meg működését. Akkori célját - mely napjainkban is helytálló - az alábbiakban fogalmazták meg. „Hazafiasan érző, a kor igényeinek emelkedésével versenyt haladni képes, értelmes, takarékos munkás elemet nevelni.”

Az iskola alapítása nagyban összekapcsolható az 1960-70-es évek gazdasági átalakításának, átszervezésének folyamatával. A nagyvárosokban, főként Budapesten koncentrálódó ipart vidékre is kiterjesztették, hogy helyben legyen munkalehetőség, illetve hatékonyabb legyen az ipari termelés. Karcagon is virágzásnak indult az ipar, a Szerszámipari Művek (SZIM), a TITÁSZ, a Híradótechnikai Vállalat 2. számú gyáregysége (BHG), a Ruhaipari Szövetkezet, a Cipőipari Szövetkezet, az Építőipari Szövetkezet és más helyi üzemek munkaerő igénye felszívta a mezőgazdaság munkaerő feleslegét.

Ekkor már épült Szalagyi Endre igazgató adatait idézve 7 tantermes, tornateremmel ellátott, közel 500 szakmunkás tanulót 17 osztályban 34 szakelméleti csoportban 39 féle szakmát befogadó modern iskola. Ezzel lehetőség nyílt a képzés színvonalának emelésére, főhivatású középiskolai tanárok és szakoktatók alkalmazására. 1969 augusztus 20-án volt az ünnepélyes átadás, szeptember 1-én pedig beindult az első tanév. A helyi ipar igényeinek megfelelően a 70-es évek meghatározó képzései az elektrotechnika (erősáramú berendezés szerelő, elektroműszerész), a könnyűipar (cipőfelsőrész készítő, férfiruha készítő), gépészet (gépszerelő, gépi forgácsoló, lakatos, autószerelő) és építőipar (festő, kőműves) volt

A kezdetben 629. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet, majd Ragó Antal Ipari-Kereskedelmi Szakmunkásképző Intézet és Gépipari Szakközépiskola néven működött. Varró István nevét 1993. szeptember 1-től vette fel az intézmény.

A kor követelményeinek való megfelelés eredményeképpen több alkalommal bővült iskolánk.

- Az iskolaépülettel közös helyrajzi számon lévő portán 120 fő befogadására alkalmas kollégium épült, mely 1977. szeptember 1-től fogadja a vidéki tanulókat.
- 1979-ben – egy éves csúszással, több ponton megváltoztatott tervekkel – 4 tanteremmel szertárhelyiségekkel és vizesblokkal gyarapodott az iskola. Az új épületrészben már számítógépes szaktanterem is helyet kapott. Ekkor épült ki a bitumenes kézilabdapálya, a kosárlabdapálya és a futópálya is.
- 1989-ben négy tanteremmel és négy szertárhelyiséggel bővült az iskola épülete és nyerte el mai képét.

Iskolánknak 1990-ig saját tanműhelye nem volt. A rendszerváltást követően az iskola bázisüzemei leépültek - velük együtt a képzéshelyek is megszűntek. Az iskola gyakorlati képzési lehetőségei beszűkültek.

- 1990-ben Saját erőből, pályázatokkal, valamint a fenntartó támogatásával két

gyakorlati képzési bázis jött létre, a Kisújszállási úti forgácsoló tanműhely és a volt munkásőr laktanya épületében kialakított képzőhely.

- Iskolánk 2008. szeptember 1-jén a Jász-Nagykun-Szolnok Szakképzés-szervezési Társulás által létrehozott Térségi Integrált Szakképző Központ tagja lett. A TISZK-en belül biztosította a nagykunsági terület gépi forgácsoló szakképzésének gyakorlati feltételeit.
- A képzési feltételek javítása céljából 2010-ben a Karcag Város Önkormányzat a korábbi tanműhelyek helyett az iskola használatába adta a Laktanya út 1 szám alatt lévő épületet. Az eredetileg katonai laktanya funkciót betöltött épületet önerő felhasználásával és a fenntartói támogatással és tanműhellyé alakítottunk, és a gyakorlati oktatást a korábbi helyszínekről áthelyeztük.
- A jelenben a gyakorlati képzés duális rendszerben zajlik, tehát az elméleti és az alapozó képzés az iskolában, a szakirányú oktatás külső cégeknél történik.

2013. január 1-től az intézmény állami fenntartásba került

- 2013-ban az intézmény fenntartója és működtetője a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szolnoki Tankerülete lett.
- 2015. július 1-től a Karcagi Szakképzési Centrum tagintézményeként, a Nemzetgazdasági Minisztérium 2018. augusztus 31-től az Innovációs és Technológiai Minisztérium fenntartásában a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal irányításával működik.
- Az intézmény 2018. augusztus 31-től a Karcagi Szakképzési Centrum tagintézményeként az Innovációs és Technológiai Minisztérium fenntartásában a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal irányításával működik.
- Az intézmény 2022. július 1-től a Karcagi Szakképzési Centrum intézményeként a Kulturális és Innovációs Minisztérium fenntartásában a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal irányításával működik

A folyamatosan változó gazdaság kihívásaira új szakmák indításával reagált az iskola. A hagyományosan erős képzések (eladó, gépi forgácsoló, lakatos, nőiruha készítő) tanulólétszáma csökken, új képzések (szakács, gyakorló ápoló) tanulólétszáma nő. Az elmúlt évtizedben folyamatosan zajlott az iskola képzési szerkezetének átalakulása. Pozitív fordulat a technikumi képzés felfutása, amelyben az iskolánk új oszlopának az egészségügy tekinthető.

Beiskolázási körzet:

Karcag, azon belül iskolánk beiskolázási szempontból kedvező földrajzi helyzetben van. Három vármegye határán fekszik, így beiskolázási körzetünk átnyúlik Hajdú-Bihar és Békés vármegyére is.

Beiskolázási körzetek:

Karcag és környéke (Berekfürdő, Kunmadaras, Bucsa, Füzesgyarmat)

Abádszalók és környéke (Tiszabura, Tiszaderzs, Tiszaszőlős)

Püspökladány és környéke (Kaba, Biharnagybajom)

Tiszafüred és környéke (Tiszaigar, Nagyiván, Tiszaörs, Tiszaszentimre)

Kisújszállás

Kunhegyes

Az iskola tanulóinak 70 %-a karcagi, 30 %-a vidéki tanuló.

Bemenet

Intézményünk oktató-nevelő munkájának eredményességét, sikerességét alapvetően meghatározza az intézményt használó családok szociális helyzete. Ahhoz, hogy az oktató-nevelő munkánk során a hozzáadott érték megjeleníthető legyen, ismernünk kell az intézménybe belépő gyermekek, tanulók képességeit, tanulásra való motiváltságukat.

A tanulóközösségre általánosan jellemző, hogy nagyon magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a száma (nappali képzésen kb. 40%), valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybe vevő tanulók aránya (nappali képzésen kb. 45%). Ez azt jelenti, hogy tanulóink kedvezőtlen háttérrel rendelkeznek, s ez természetesen kihat az iskolai tevékenységükre is. A szakképzés társadalmi elismertsége ma alacsony, ezért szakmára a gyengébb képességű tanulók jelentkeznek, akik az általános iskolából jelentős hiányosságokkal érkeznek, kevés motivációval rendelkeznek, ezt az országos kompetenciamérések gyenge eredményei is megerősítik.

Személyi feltételek

Intézményünkben az oktató-nevelő feladatok ellátásához 39 fő engedélyezett oktató álláshely áll rendelkezésünkre. A szaktárgyi tanítást végzők mellett könyvtáros, rendszergazda, iskolatitkár, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus segíti a kötelező feladatok ellátását.

Munkánkat 14 fő technikai dolgozó segíti:

- 1 iskolatitkár,
- 1 fő rendszergazda,
- 1 fő kollégiumi felügyelő
- 2 fős gazdasági csoport
- 2 fő portás,
- 2 fő fűtő-karbantartó,
- 5 takarító

A technikai és szakképző iskolai feladatellátási helyen rendszeresen igénybe vesszük külső szakemberek, óraadók segítségét az oktatási feladatok ellátásában.

Tárgyi feltételek

A közismereti és szakmai elméleti oktatás a Varró úti tanépületben és az iskola kollégiumában folyik. Az iskolaépület jó állapotú, energetikailag felújított, a tantermek berendezése újszerű, technikai felszereltségük biztosított. Korszerű oktatástechnikai eszközökkel rendelkezik, de az IKT eszközök gyors fejlődése miatt az eszközpark folyamatos frissítése szükséges.

A szakmai alapozó képzések gyakorlati feltételeit az iskola területén kialakított műhelytermek, oktatótermek biztosítják.

Vidéki tanulóink számára a 80 férőhelyes kollégium nyújt szálláslehetőséget.

Művelődés, önművelés lehetőségét a kollégium épületében kialakított könyvtár, idegen nyelvi tanulóközpont és az internetlabor biztosítja.

A sportolási feltételeket, a mindennapos testnevelés megvalósítását tornaterem, kondicionáló terem, a szabadtéri sporteszközökkel ellátott sportudvar, valamint a 2018-ban átadott műfüves pálya biztosítja.

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az intézmény olyan nevelési-oktatási-képzési rendszert kíván biztosítani, amely a szolgáltatásban érintett szülők és tanulók teljes elégedettsége mellett biztosítja a társadalmi és gazdasági kihívásokra, a munkaerő-piaci elvárásokra való rugalmas reagálást.

Diákjainkból olyan önálló életkezdésre felkészült állampolgárt kívánunk formálni, akik tudatosan képesek saját sorsukat irányítani, és rendelkeznek azokkal a készségekkel, kompetenciákkal, amelyek a továbbhaladáshoz, a felnőtt életbe való beilleszkedéshez, a szakmatanuláshoz, a szakma megújításához és a munkavállaláshoz szükségesek.

A fentiek megvalósulásához intézményünk olyan iskolává kíván válni:

- amely gyorsan és hatékonyan tud reagálni a környezet igényeire és kihívásaira,
- amelyben az élethosszig tartó tanulás igénye és feltételrendszere kialakul,
- amely esélyt teremt a különböző hátrányokkal küszködő fiataloknak és fiatal felnőtteknek,
- amelynek folyamatai szabályozottak és dokumentáltak, ennek következtében folyamatosan elemezhetőek és javíthatóak,
- amelyben az oktatói testület képes projektszemlélet alapján teammunkában dolgozni.

Olyan iskolává kívánunk válni, amelynek az oktatói ismerik és alkalmazzák

- a legeredményesebb tanulásirányítási módszereket,
- az információs és kommunikációs technikákat,
- a kompetenciaalapú képzés elveit és gyakorlati módszereit.

Olyan iskolává kívánunk válni, amelyben a diákok

- megszerezhetik a sikeres életpálya építéséhez szükséges kulcskompetenciákat,
- elsajátíthatják a helyes viselkedési normákat, kialakul bennük a felelősségtudat, a munka szeretete, tisztelete,
- megalapozhatják a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati szakmai műveltségüket,
- a személyiségüknek leginkább megfelelő tanulási stratégiát alkalmazhatják.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink

Az oktatói testület pedagógiai alapelveit a szélsőségektől mentes nyitottság az értékek, a kultúrák különbözősége iránt, a demokrácia, a szolidaritás és a tolerancia igénylése, az egyenlőségben való hit, az emberi méltóság tisztelete jellemzi.

Nevelési elveink mottója egy Michelangelo-i gondolat: „Minden kőben benne van a szobor, csak a felesleget kell róla lefejtetni.” Pedagógiai gyakorlatunkban ezt úgy értelmezzük, hogy minden tanítványunk tehetséges valamiben, és a mi feladatunk, hogy ezeket a felszínre hozzuk. Ennek érdekében nevelő-oktató munkánkban olyan módszerek alkalmazását preferáljuk, ahol a tanuló alkotó részese a tanítás, tanulás folyamatának.

Az iskola vallási és világnézeti kérdésekben semleges. Biztosítja a vallási, illetve világnézeti ismeretek, információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését, a tantárgyak sajátosságainak megfelelően. Szülői igény esetén a köznevelési törvénynek megfelelően az intézmény lehetővé teszi a hit- és vallásoktatást.

Pedagógiai céljaink

Fő célunk olyan fiatal szakmunkások nevelése, akik ismerik az egyetemes emberi kultúra értékeit, és gyakorlatias, önmegvalósítást szolgáló szakmai ismeretekkel bírnak. Kialakul bennük a teljesítményképes tudás megszerzése iránti igény, teammunkára képes, alkotó személyiséggé válnak.

Célunk, hogy az iskolánkban végzett tanulók tudásukat alkotó módon tudják használni, be tudjanak illeszkedni környezetükbe, hogy tovább tudjanak lépni a tanulási folyamatokban, megtalálják helyüket a munka világában. Képesek legyenek a nálunk megszerzett ismereteikkel a választott területen önálló életstratégia, konstruktív életvezetés kialakítására.

Tanítványainknak olyan harmonikus személyiséget fejlesztő, diákközpontú, szeretetteljes iskolai környezetet kívánunk biztosítani, amelyben a teljesíthető követelmények, kiszámítható elvárások biztosítják számukra az iskolai sikert. Olyan iskolai légkört szeretnénk teremteni, ahol felnőtt és diák egyaránt jól érzi magát.

Céljaink megvalósítása érdekében:

- tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét, etnikai hovatartozását,
- minden tanuló számára biztosítjuk, hogy kapjon esélyt szociokulturális hátrányainak leküzdésére,
- az iskolai életben szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk, minden tanuló számíthat oktatóink jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban egyaránt,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokra, fontosnak tartjuk a munkára nevelést, ezért a tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe, az iskolai környezet rendben tartásába.
- Oktató-nevelő munkánkban szilárd alapképességek kialakítására törekszünk, tanulóink számára korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alaplétszámot, szakmai tudást nyújtunk.
- Az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit, lehetőséget biztosítunk a felzárkózásra, a hátrányok csökkentésére.
- Diákjaink megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeinket, megismerhetik elvárásainkat.
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megismerjék és elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit, a tanulási technikákat.
- Megismertetjük tanulóinkkal nemzeti kultúránk, történelmünk kiemelkedő személyiségeit, jelentős eseményeit, hagyományainkat, mindezek megbecsülésével tápláljuk a gyermekekben a haza és a szülőföld iránti szeretetet.
- Biztosítjuk, hogy a roma tanulóink megismerjék, és érvényre juttassák saját kultúrájuk értékeit.

1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapvető feladatának a tanulók kulcskompetenciáinak állandó és folyamatos fejlesztését tekintjük.

A nevelő-oktató munka feladata, hogy:

- biztosítsuk a képességfejlesztés, a közismereti oktatás és szakmai képzés szerves egységét,
- a követelményeket a tanulók adottságaihoz igazítsuk,
- olyan hatékony és motiváló tanulási módszerek alkalmazását szorgalmazzuk, amelyek hatására kiteljesednek a tanulók képességei és kialakul az ismeretszerzési, ismeretbővítő folyamat tudatossága, tervszerűsége, folyamatossága,
- konkrét feladatokkal segítsük a problémamegoldó gondolkodás fejlődését,
- erősítsük és fejlesszük az elvont fogalmi gondolkodást,
- a tanulók kapjanak alapokat a munkahelyi, szakmai követelményeknek való megfeleléshez, valamint a kommunikációs, idegen nyelvi és informatikai képességeik folyamatos fejlődéséhez,
- el kell érünk azt, hogy tanulóink megbirkózzanak szociális viselkedési problémáikkal,
- motiváló hatású tanulási környezetet kialakítására törekszünk, amely a nevelési célok megvalósulását biztosítja.

Nevelési és oktatási céljaink eléréséhez technikumi és szakképző iskolai osztályainkban, a kollégiumban egyaránt feladat:

- színvonalas iskolai ünnepélyek szervezése, régi hagyományok ápolása, új hagyományok teremtése,
- az iskolához, osztályhoz tartozás érzésének erősítése (szakmai, tanulmányi és sportversenyek, szakmai, tanulmányi kirándulások, iskolai póló, iskolai hagyományok, diáknapok),
- kiemelkedően teljesítő diákok elismerése,
- a következetes, egységes pedagógiai magatartás megvalósítása,
- a külső megjelenés esztétikuma és a kulturált magatartás legfontosabb szabályainak betartása legyen természetes követelmény a tanulók számára, tanítsuk meg az alkalomhoz illő viselkedés, viselet fogalmát, igyekezzünk megakadályozni a divat szélsőségeinek követését.
- Ismerjék meg a tanulók a művészi és a hétköznapi életben fellelhető szépet és törekedjenek a szabadidő hasznos eltöltésére.
- Az osztályfőnöki órák tematikájába minél több gyakorlati, a hétköznapi életet érintő kérdés kerüljön. Így:
- a tisztaság és ápoltság terén követeljük meg a tanulók gondozott megjelenését, a fokozott tisztaságot pl.: cipők, ruhák, haj rendezettségét,
- egészségügyi felvilágosítás (pl.: fogak ápolása, drogmegelőzés, szexuális felvilágosítás),
- az illemszabályok készséggé fejlesztését, tehát a tisztelettudó és az iskola minden dolgozójának kijáró köszönést,
- alkalmazzák a szóbeli köszönés módjait, a kézfogási szokásokat, az ünnepélyeken való megjelenést,
- a testnevelésórák által növeljük az edzettség iránti igényt, népszerűsítsük a tömegsport foglalkozásokat, hogy többen vegyék igénybe ezeket a lehetőségeket,
- továbbra is fellépünk a dohányzás az alkoholfogyasztás és egyéb, a szervezetre káros élvezeti cikkek fogyasztása ellen.

Kiemelt fejlesztési feladataink

- Helyes énkép kialakítása, önismeret fejlesztése (szociális képességek, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése)

- A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése (a hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia, a matematikai kompetencia fejlesztése)
- Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése (anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképesség, a hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia fejlesztése)
- Kulturált életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése (európai azonosságtudat, egyetemes kultúra, hon- és népismeret, természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése)
- Esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség fejlesztése
- Egészséges életmód, testi-lelki egészség (felkészülés a felnőtt lét szerepeire-társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése)
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Gazdasági nevelés (szociális és állampolgári kompetencia, a kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia fejlesztése)

1.4. Nevelési módszereink

Alapvető célunk, hogy a diák a tanulási folyamat aktív résztvevője legyen, ennek során a oktató segítségével átélje a felfedezés, megismerés és a tudás örömét. Előtérbe helyezzük a tapasztalás útján való ismeretszerzést. Ehhez szükséges a megfelelő motiváció és a változatos, a korosztályhoz, tanulócsoporthoz és egyéniséghez illő munkamódszerek alkalmazása.

Ezt segíti:

- a különböző tanítási-tanulási módszerek (csoportmunka, differenciált foglalkozás, egyéni munka, projektmunka, kooperatív tanulás stb.) változatos alkalmazása. Előtérbe helyezzük azokat a munkaformákat, amelyek kifejlesztik a tanulóknál – a munkaerőpiac által is preferált - csoportban dolgozás képességét.
- a tanulói aktivitásra való építés az ismeretek elsajátításában,
- a rendszeres, tartalmában és formájában is színvonalas munkavégzésre való törekvés,
- a tanulók pozitív énképének, magabiztos, önálló életvezetésének kialakítása sikerekhez juttatással, egyéni tehetségük kibontakozásának segítségével, kudarcaik feldolgozására és kijavítására adott lehetőségekkel.

Minden tanulót segíteni kell, hogy adottságai alapján teljesítménye csúcsára juthasson el, és felismerje, kipróbálhassa, miben a legjobb, mihez van leginkább tehetsége.

Az iskola nevelési eszközei, eljárásai

Nevelési rendszerünket úgy kívánjuk megszervezni és működtetni, hogy az osztályközösségek öntevékenységre, tanulói együttműködésre, aktivitására épüljön.

Ez által az emberi együttélés, kapcsolatteremtés szabályainak elsajátítását, a másokhoz való alkalmazkodás, nyitottság kialakítását kívánjuk megvalósítani, amelyre alapozhatók a munkahely által elvárt kompetenciák.

Iskolánk oktatói által alkalmazott nevelési eljárások:

	Követlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	Követelés Gyakoroltatás Segítségadás Ellenőrzés Ösztönzés Értékelés	A tanulóközösség tevékenységének megszervezése Közös célok kitűzése, elfogadtatása Hagyományok kialakítása
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	Beszámoló Minta- és modellnyújtás Szerepjáték Dramatizálás Tények és jelenségek bemutatása Az oktató személyes példamutatása	Az oktató részvétele a tanulói közösség nevelésében Követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből, a munka világából
Tudatosítás, meggyőződés kialakítása	Magyarázat, beszélgetés Elemzés	Felvilágosítás a betartandó magatartási formákról Vita

1.5. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés az egyik legátfogóbb területe iskolánk oktató-nevelő munkájának. Minden évfolyamon minden tanulóra kiterjed az iskolában eltöltött teljes idő alatt. Ebből adódóan minden oktató oktató-nevelő tevékenységét átszővi ez a feladat.

A módszerek és az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük:

- a tanuló életkorát,
- a tanuló egyéniségét, meglévő képességeit, készségeit,
- a csoport összetételét, fejlettségét,
- a fejlesztés helyi és időbeli kereteit.

Az érték közvetítő tevékenység megjelenik a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon (pl. szabadidős programok, egyéni, ill. kiscsoportos foglalkozások, versenyek, rendezvények).

Személyiségfejlesztő feladatainkat az alábbi kiemelt területeiken végezzük:

Értelmi nevelés

Feladataink:

- az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése,
- a megismerési és a felfedezési vágy kialakulásának elősegítése változatos, sokszínű óravezetéssel,
- problémamegoldó gondolkodásra nevelés, szoktatás,
- tanulási módszerek megtanítása,
- kiemelt figyelem fordítása a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- az önkifejezés lehetőségeinek bemutatása, gyakoroltatása, tudatosítása (előadás, szövegalkotás, improvizáció, vizuális önkifejezés).

Eszközei:

- mérőeszközök alkalmazása,
- egyéni fejlesztés, differenciált foglalkozások,
- tanulási technikák megtanítása,
- tanulást segítő foglalkozások,
- tanulási idő szervezése.

Érzelmi, akaratni nevelés

Feladataink:

- értékek megismertetése,
- szociális intelligencia fejlesztése,
- énkép-, önismeret-fejlesztés,
- pályakép kialakítása,
- empátia kialakítása,
- felelősségérzet fejlesztése önmaguk és társaik iránt,
- tolerancia, önkontroll kialakítása az iskolai élet minden területén.

Módszerei:

- az általánosan elfogadott erkölcsi értékek meghatároztatása, azonosítása a tanulók által,
- az együtt cselekvés, közös feladatmegoldás, segítő együttműködés gyakoroltatása,
- szituációs játékok, csoportépítő tréningek (iskolapszichológus bevonásával),
- életvezetési ismeretek oktatása (tantárgyi keretbe építve, ill. szabadidős foglalkozáson),
- a pozitív megerősítés előtérbe helyezése, folyamatos motiváció,
- pozitív példák kiemelése, példaképként állítható vendégek meghívása,
- egészséges versengési szellem kialakítása,
- korrekt, fejlesztő hatású értékelés alkalmazása,
- a tanulók által vállalt feladatok teljesítésének folyamatos ellenőrzése, értékelése,
- a versenyeken elért eredmények ismertetése a tanulóifjúsággal, esetenként a helyi médián keresztül a város lakosságával,
- az oktatói munka során rendszeres tanulói önértékelés alkalmazása.

Erkölcsei, hazafias nevelés:

Ünnepélyeink megrendezésével, hagyományaink ápolásával, kirándulások szervezésével arra törekszünk, hogy minden tanulónk ismerje meg, és becsülje nemzeti kultúránk értékeit. Ismerje meg szülőföldje hagyományait, jellegzetességeit, történelmét, hírességeit. Mindez alapozza meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítse el a hazaszeretetet, ösztönözzön a hagyományok ápolására, az alapvető erkölcsi értékek tisztelésére.

Módszerek:

- Karcag nevezetességeinek bemutatása,
- a hagyományok ápolása,
- ünnepélyek megrendezése,
- hon- és népismeret modul tantárgyi keretekbe foglalása,
- a tanulók bevonása a Határtalanul! pályázatba.

Környezeti és esztétikai nevelés:

Feladat:

- az esztétikus külső fontosságának tudatosítása,
- igényes környezet kialakítására való törekvés megalapozása,
- képesség kialakítása a művészeti és kulturális értékek befogadására,
- a környezet, az élővilág védelmének tudatosítása.

Eszközök:

- személyes példamutatás,
- tantermek, folyosók, tanulószobák, kollégiumi hálók igényes dekorációja,
- kulturális rendezvények (színház, kiállítások) látogatása,
- természetvédelmi akciókban részvétel,
- iskolai és kollégiumi kirándulások szervezése,
- környezetvédelmi vetélkedő,
- az iskola környezetének tisztántartása, szépítése.

Munkára nevelés

A munkára nevelés lehetőségeit kihasználva igyekszünk felkészíteni tanítványainkat arra, hogy a képzőhelyeken (duális partnernél, Erasmus+ programba), később a munka világában helyt tudjanak állni, a munka életükben központi tevékenységgé váljon. Aktív, kezdeményező, alkotó embereket szeretnénk nevelni, akik tudnak dolgozni és szeretik a munkát!

Feladat:

- kötelességtudat erősítése,
- igényes munkavégzésre nevelés az iskolai, a kollégiumi és a gyakorlati munkában.

Eszközök:

- a feladatok elvégzésének rendszeres ellenőrzése,
- felszereltség, munkafegyelem számonkérése,
- munkaeszközök esztétikus megjelenése,
- oktatók személyes példamutatása,
- pontos órakezdés, késések kiküszöbölése,
- önkiszolgáló és közösségi feladatok ellátása (pl. környezet rendben tartása),
- a tanulók bevonása környezetük rendben tartásába (tanterem-takarítás, munkahely tisztán tartása, szeméthyűjtés stb.).

Testi nevelés

Feladat:

- az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- a testmozgás iránti igény kialakítása,
- életvezetési szokások kialakítása,
- a mozgás örömeinek megtanítása.

Eszközei:

- testnevelésórák,
- iskolai és kollégiumi sportkörök,
- játékos vetélkedők,
- kirándulások,
- bűnmegelőzési, drog prevenciós foglalkozások.

Egészséges életmódra nevelés

Feladat:

- az egészségmegőrzés fontosságának tudatosítása,
- a prevenció szükségességének tudatosítása,
- az egészséges életmód lehetőségeinek bemutatása,
- a veszélyforrások és elkerülésük lehetőségeinek megismertetése,
- pozitív életszemlélet kialakítása,
- társas kapcsolatok kialakítására nevelés.

Eszközei:

- egészséges táplálkozás, egészséges és kulturált étkezés megismertetése, gyakoroltatása,
- személyi higiénéiával kapcsolatos tudnivalók oktatása,
- baleset-megelőzés, a közlekedési szabályok megismertetése, alkalmazásuk begyakoroltatása,
- szenvedélybetegségek elkerülése,
- bűnmegelőzési, drogprevenációs foglalkozások,
- felvilágosító foglalkozások.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges témakörök az iskolánk pedagógiai rendszerének összes tevékenységébe beépülnek.

1.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A középiskolás évek alkalmasak arra, hogy tanulóink tudatosan éljék meg a családi, az iskolai és a tágabb közösséghez való tartozás érzését. A tanórai és tanórán kívüli tevékenységek során lehetőségük van megismerni azokat az értékeket és magatartásformákat, amelyekkel képessé válhatnak a harmonikus egyéni életvitel és a közösségben való alkotó részvétel kialakítására.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei: tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, diákönkormányzati munka és a szabadidős tevékenységek. E fejezet mellett az iskolai évfolyamok osztályfőnöki helyi tantervei tartalmazzák azokat a témákat, amelyek folyamatosan segítik a tanulók közösségi életének fejlődését és formálódását.

A tanulók vegyenek részt az iskolai közösségi normák, szabályok kialakításában, ismerjék meg a tágabb társadalmi közösségek elvárásait és autonóm emberként törekedjenek azok betartására, a demokrácia értékeinek tiszteletére.

Feladatok:

- a Házi rend tanulókkal közös kialakítása, betartatása, rendszeres konzultáció a DÖK-
kel,
- az osztályközösség működési szabályainak, döntéshozatali eljárásainak és a felelősi rendszerének kialakítása, folyamatos karbantartása,
- a társadalmi együttélés szabályainak, a demokratikus véleménynyilvánítás szabályainak a megismertetése, gyakoroltatása,
- a tanulók motiválása a helyi és tágabb közügyekben való részvételre.

Eljárások:

- a tananyagon keresztül minél szélesebb körben közvetíteni az élet, az embertársak személyiségének tiszteletét,
- döntéshozatali és értékelési technikák használata az osztályfőnöki órák keretében,
- felelősi rendszer működtetése,
- osztályfőnöki órán megbeszélések kezdeményezése a város lakóit foglalkoztató eseményekről,
- a diákok bevonása a problémamegoldó csoportokba.
- a diákok véleménynyilvánításának eszközeként valamilyen fórum működtetése: (pl. iskolaújság, iskolarádió, faliújság, elektronikus faliújság, weblap, információs pult stb.)
- osztály- vagy iskolai szintű részvétel városi eseményeken,
- esetmegbeszélések lefolytatása az osztályfőnöki munkaközösségi foglalkozásokon vagy az egy osztályt tanítók megbeszélésein (esetmegbeszélések oktató – diák - szülő részvételével)

- a DÖK tevékenységének figyelemmel kísérése és segítése szervezett keretek között,
- a DÖK-tagok képzése.

A tanulók ismerjék ki magukat az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, értsék meg a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatát.

Feladatok:

- az európai uniós ismeretek hangsúlyos megjelenítése a helyi tantervekben elsősorban a társadalomismeret tantárgyban,
- iskolai testvérkapcsolatok kiépítése és ápolása,
- a tanulók motiválása, segítése az unióval kapcsolatos pályázatokban való részvételre,
- külföldi továbbtanulási, munkavállalási lehetőségek megismertetése,
- nemzeti értékeink bemutatása, a hazaszeretet erősítése,
- a tanulók bevonás a Határtalanul! programba.

Eljárások:

- idegen nyelv, történelem, társadalomismeret, irodalom, földrajzórakon elsősorban, de lehetőleg minél több tantárgyon belül konkrét ismeretek közvetítése az egyesült Európa országairól, az ismeretek élményszerű feldolgozása videofilmekkel, sajtóanyagokkal, önálló könyvtári kutatómunkákkal.
- a szakmai tantárgyakhoz kapcsolódóan ismeretek közvetítése a globális környezetvédelmi problémákról, azok kezelési lehetőségeiről, tanulói részvétellel hulladékgyűjtési, takarítási akciók, környezetvédelmi vetélkedők, programok szervezése, az iskola szépítését célzó akciók bonyolítása,
- a nemzetközi kapcsolatok fenntartásában közvetlen tanulói részvétel: levelezés, bekapcsolódás pályázatokba, előadások összeállítása,
- a lokálpatriotizmus erősítése érdekében lehetőleg valamennyi tantárgy beépíti a kapcsolható karcagi, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei tudnivalókat, felhívja a figyelmet a hazaszeretet mindennapi és művészi megnyilvánulásaira.

A tanulók képesek legyenek hatékonyan és erőszakmentesen kommunikálni, mérlegelni eltérő nézőpontokat, felismerni és leküzdeni személyes előítéleteiket. Legyenek alternatíváik a konfliktusok erőszakos kezelése helyett.

Feladatok:

- a tanulók egészséges önértékelésének fejlesztése, ezzel párhuzamosan mások személyiségének tiszteletben tartása, az emberekben rejlő hasonlóságok és különbözőségek felismertetése, az egymás iránti bizalom erősítése, mások iránti felelősségérzet kialakítása;
- a hatékony kommunikáció technikáinak megismertetése, gyakoroltatása, a vitakultúra fejlesztése;
- az előítéletekkel, a másság elfogadásával kapcsolatos ismeretek beépítése a tanulási folyamatba és az iskolai közéletbe, az ezzel kapcsolatos attitűdök formálása;
- az együttműködési készség fejlesztése;
- a konfliktus fogalmának megismertetése, a hatékony konfliktuskezeléshez szükséges előfeltételek (önismeret, empátia, együttműködés, asszertivitás, tolerancia, kritikai gondolkodás stb.) tanulásának beépítése az oktatási-nevelési folyamatba.

Eljárások:

- osztályfőnöki, osztályközösség-építő órán változatos módszerekkel kerülhet sor a témák feldolgozására, elsajátítására, gyakorlására, saját élmények szerzésére: dramatikus játékok, beszélgető kör, önismereti kérdőívek, csoportos problémamegoldó és élményszerző feladatok stb.;

- a magyar nyelv- és irodalom órákon az irodalmi művek feldolgozásában helyet kapnak az egyéni vélemények, tapasztalatok. Ezek a közös megbeszélések növelik a fogékonyságot az emberi kapcsolatok megértésre, az együttérzésre, mint értékre, segítik a konfliktusok felfogását, elemzését, ráhangolnak pozitív érzelmekre, segítik az eredményes kommunikáció begyakorlását.
- Történelemórákon a múlt sorskérdéseinek elemzése, a bennük rejlő aktuális problémák bemutatása megerősíti az egyént a társadalomért, a kisebb közösségekért, az önmagáért vállalt felelős magatartásban. Fejleszti a kritikai szemléletmódot, segíti a múltban és a jelenben is lehetséges alternatívák meglátását, értékelését.
- minél több tantárgy alkalmazza az együttműködést fejlesztő tanítási módszereket: a kooperatív oktatást, a projekt módszert, a munkáltató módszert stb.;
- szakkörökben, diákkörökben végzett közös tevékenység.

Tanulóink az iskola hagyományos ünnepein, szabadidős rendezvényein minél többször éljék át a közösségi lét örömét, felemelő érzését.

Feladatok:

- az iskola hagyományainak ápolása;
- szabadidős tevékenység széles skálájának megteremtése az iskolai falai között és azon túl;
- a testi nevelésben, a közös játékban, sportversenyekben rejlő lehetőségek kihasználása;
- a tanulók és tanuló csoportok motiválása, segítése abban, hogy minél több oldalról mutassák meg magukat társaik előtt az iskola szabadidős programjai alkalmával;
- a diákélet nagyobb eseményeinek méltó megünneplése a szülőkkel közösen;
- az iskola öreg diákjainak és volt oktatóinak megbecsülése, ill. ehhez a megfelelő formák megkeresése és működtetése.

Eljárások:

- színvonalas iskolai rendezvények: nemzeti és állami ünnepeink, a szalagavató és a ballagás, ahol szülői részvétel lehetősége biztosított;
- diák- és sportnap;
- iskolai ki mit tud, szavalóverseny, kiállítás a diákok munkáiból és más kulturális programok;
- közös színház, hangverseny, kiállítás-látogatás;
- tanulmányi kirándulások;
- iskolai évkönyvek/fotóalbum kiadása, az iskola weblapján iskolatörténeti információk elhelyezése, a korábbi osztályok tablójának, nevezetes személyiségeinek a megjelentetése.

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat a szakmai munkában szükséges együttműködésről, a problémák közös megoldásának módszereiről. Fejlődjék az igény a munkatársakkal együttműködő, szolidáris viszony kialakítására.

Fejlődjék együttműködési készségük, erősödjék bennük a kötelességtudat, a mások munkájának tisztelete, érezzék át a saját személyes felelősségüket.

Feladatok:

- szakmai teamek felépítésének, munkamegosztásának, munkakultúrájának megismertetése;
- változatos munkaformák alkalmazása;
- lehetőségek biztosítása, feladathelyzetek megteremtése az adott szakképesítés munkaköreinek ellátásához szükséges magatartás kialakításához, az egyes

- szakmacsoportok speciális jellegzetességeit figyelembe véve;
- társakkal való együttműködési igény kialakítása;
- csoportos tanulás, kooperatív munka módszereinek megteremtése;
- felkészítés veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére;
- felkészítés az összefüggő nyári szakmai gyakorlatra, a felnőtt lét szerepeire.

Eljárások:

- csoportfeladatok kitűzése a szakmai gyakorlati oktatás keretein belül;
- tanulói csoportok által végzett kísérletek, munkák közös elemzése;
- projektfeladatok szervezése, irányítása;
- összefüggő gyakorlatok tapasztalatainak megvitatása;
- üzemlátogatások, szakmai kirándulások szervezése;
- szakemberek (régi tanítványok) meghívása, előadás tartása.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Iskolánkban nagy számmal érkeznek és vannak jelen eltérő motivációval, különböző képességekkel, más magatartással és eltérő szociális háttérrel bíró tanulók. Különösen fontos, hogy kiderítsük milyen okok állnak viselkedésük hátterében, és ennek megfelelően segítsük őket nehézségeik leküzdésében. Különös figyelmet fordítunk a visszahúzó, csendes diákokra az egyéni foglalkozások és a csoportos tevékenységek során egyaránt, mert problémáik sokszor rejtve maradnak, éppen visszahúzó magatartásuk miatt. Azért, hogy minél eredményesebben megfeleljenek az iskolai követelményeknek az iskolába lépésüktől nyomon követjük őket.

Hatékony megsegítésük érdekében végzett tevékenységeink

- Nélkülözhetetlen a diákok pszichoszociális és biológiai környezetének pontos ismerete. Ennek feltérképezése az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős feladata.
- A 9. évfolyamon, az év elején tantárgyi felmérésekkel megvizsgáljuk a tanulók felkészültségét, s feltérképezzük, hogy milyen szintű felzárkóztató foglalkozásokkal tudjuk segíteni az arra rászorulókat.
- Egyéni motivációs bázisuk megismerésére építve igyekszünk sikerélményhez juttatni tanulóinkat.
- Felzárkóztató, pótló foglalkoztatások szervezésével, szükség esetén tanulásmódszertani, tanulástechnikai segítség nyújtásával biztosítjuk az elmaradt tanulók felzárkózását.
- Tanulmányaikat fejlesztő órákkal (fejlesztő pedagógus foglalkoztatásával) segítjük.
- Igyekszünk olyan pedagógiai légkört kialakítani, amely biztosítja a diákok személyiségének egészséges fejlődését, s eleve megelőzi a magatartási rendellenességek kialakulását.
- Nevelésükben, oktatásukban az egyéni bánásmódot erősítjük.
- Szülői tájékoztatást tartunk a nevelési problémákról, a devianciák veszélyeiről.
- A nevelési tanácsadóval való együttműködés.
- Segítünk a gyerekeknek megtalálni azokat a szakértő szervezeteket (alapítványokat), amelyek segítséget tudnak nyújtani a beilleszkedésben.
- A pályatévészett és a tanulmányi nehézség miatt iskolaváltoztató szándékú tanulókat segítjük a befogadó intézmény megtalálásába.

A lemorzsolódás megakadályozása érdekében részt vettünk "A GINOP-6.2.3-17-2017-00041 azonosító számú, „A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése” megnevezésű pályázat

megvalósításában, melynek keretén belül a megvalósítás és fenntartás időszakában a projektbe bevont tanulócsoporthoz (ok) vonatkozásában (lehetőség szerint kiterjesztve a tagintézmény további tanulócsoporthoz) a következő fejlesztések valósultak meg:

1. a 9. évfolyam elején, a tanév első hetét az általános iskolából a középiskolába történő átmenetet segítő átvezető hét programja szerint valósítjuk meg, tematikus napok (önismereti nap, az iskola napja, a szakma napja és a város napja) szervezésével;
2. bevezetjük a Digitális Közösségi Alkotóműhely tehetséggondozási, pályaorientációs és pályaszocializációs célú alkalmazását;
3. tagintézményi szintű bemeneti mérést alkalmazunk az egyéni szintű fejlesztési területek meghatározására;
4. tagintézményi szintű tanév végi kontrollmérést alkalmazunk a következő tanévre vonatkozó fejlesztési keretek meghatározására;
5. tanévi rendszerességgel mérjük tanulóink partnereink elégedettségét nevelő-oktató tevékenységünk fejlesztésének céljából történő felhasználásra;
6. műhelymunka formájában folyamatosan feldolgozzuk a mérések, feladatok, oktató-nevelő tevékenység eredményeit, a tananyagfejlesztés terén elért legkülönbözőbb innovatív tanulásszervezési, tanulásmódszertani eljárásokat;
7. a második esély program céljából létrehozott tagintézményi szintű adatbázist működtetünk;
8. az életpályakövetés céljából létrehozott tagintézményi szintű adatbázist működtetünk;
9. tagintézményi szinten folyamatosan fejlesztjük, bővítjük a bemeneti mérés, illetve a kompetenciafejlesztés feladatbankját.

Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése teljes integrációval történik. A tanítási idő alatt folyamatosan együtt vannak a többségi tanulókkal.

Fejlesztésük színterei:

- egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs óra;
- tanórai differenciált óravezetés;
- tanórán kívüli fejlesztő foglalkozás.

A sajátos nevelési igényű tanulókat a szakértői és rehabilitációs bizottság által készített szakvélemény alapján fejlesztő csoportokba soroljuk. A fejlesztő foglalkozásokat fejlesztő pedagógus és/vagy gyógypedagógus vezeti.

A fejlesztés módjai:

Egyéni differenciálás a tanítási órákon

- A tananyagot (mennyiségben és nehézségi fokban) a tanuló képességeihez igazodva választjuk meg.
- A memoriterek és szó szerinti definíciók megtanulását, de általában a tanulást is egyidejűleg több csatornás információközvetítéssel (vizuális, auditív) segítjük.
- Egyéni tanórai megsegítést kapnak.
- A helyesírás javítása érdekében használjuk a helyesírási szótárt. Az így előállított szövegek képezhetik alapját az írásbeli házi feladatok és dolgozatok értékelésének.
- A tanuláshoz, valamint a dolgozatíráshoz az átlagosnál hosszabb időt biztosítunk, vagy kevesebb feladatot adunk.
- A fogalmi gondolkodás céljából szógyűjtéseket, szómagyarázatokat alkalmazunk.
- Matematikaórán segédeszköz (pl. számegegyenes, szorzótábla, számológép stb.)

használata engedélyezett mind gyakorló, mind számonkérő helyzetben.

- A szöveges feladatok értelmezéséhez segítséget adunk.
- A matematika terén egyszerűbb feladatokat végeztetünk. A feladatok többnyire azonos típusúhoz tartozók legyenek, kevés eltérést mutassanak.
- A feladattípusokat sokszori gyakorlással rögzítjük.
- A felolvasatást mellőzzük a tanítási órán.
- A tanulónak választási lehetőséget adunk, hogy tudásáról írásban vagy szóban kíván számot adni.

Tanórán kívüli fejlesztés:

- bevonjuk a tanulókat a tanórán kívüli tevékenységekbe;
- egyéni képességeiket fejlesztjük közös tevékenységekben (sportkör, hagyományápolási rendezvények);
- egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs órák egyéni és kiscsoportos foglalkozás keretében egyéni fejlesztési terv alapján.

Az eredményesebb fejlesztőmunka érdekében szakmai kapcsolatot tartunk a

- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság munkatársaival,
- a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Feladatunk, hogy a gyermekek képességeit minél szélesebb körben feltárjuk, és a lehető legjobban fejlesszük. A tehetséges tanulók kiválasztása és támogatása minden oktatónak fontos feladata. Elsődleges szempontnak tartjuk azt a tényt, hogy a tanulói teljesítmények a pozitívumokra támaszkodva hozhatók felszínre a legjobban. Azok a tehetséges gyerekek, akiknek az intelligenciájuk vagy kreatív képességük valamely területen nagy, a tevékenységformák széles körében fejleszthetők.

Ezt a célt szolgálják az alábbi tevékenységi formák:

Iskolai tevékenységeink

- tanórai differenciált tanulásszervezés, mely igazodik az egyéni képességekhez, a tanulók eltérő ütemű haladási tempójához;
- a munkaközösségek által szervezett helyi szaktárgyi versenyeken való részvétel;
- versenyeken való részvétel biztosítása;
- az oktatók helyi, városi, járási, vármegyei, országos szintű tanulmányi versenyekre készítik fel tehetséges tanulóinkat;
- támogatjuk a tehetséges tanulók elméleti és gyakorlati versenyekre való felkészítését és versenyeztetését. Az iskola ennek anyagi fedezetét-előzetesen egyeztetve a fenntartóval - költségvetéséből és a „Szaki 2000” alapítvány támogatásával biztosítja.
- A kiemelkedő tanulói teljesítményt, versenyeredményt az iskola külön kitüntetéssel, elismeréssel jutalmazza.
- Ösztönözzük tanulóink pályázatokon való részvételét.
- Érdeklődő tanulóink számára színház-, kiállítás-, és múzeumlátogatást szervezünk.
- Tehetséges tanulóink számára lehetőséget biztosítunk az iskolai és városi programokon való bemutatkozásra (szavalóverseny, szalagavató, karácsonyi ünnepség, Szakma Sztár Fesztivál).
- A kollégiumi programok segítik a tehetséggondozással kapcsolatos célok megvalósítását.
- Más sportegyesületekben sportoló tanulókat támogatjuk.
- Lehetőséget adunk a megmérettetésre azért, hogy figyelemmel kísérjük a városi

szintű sport, kulturális és tanulmányi versenyeket. Ezekre felkészítjük és benevezzük tehetséges tanulóinkat.

- Olyan szabadidős programokat szervezünk, melyek motiválják tanulóinkat a további ismeretszerzésre: tanulmányi kirándulás, múzeumlátogatás, nyári tábor.

1.8. Gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az oktatói testület és az ifjúságvédelmi felelős és a szociális munkás együttesen végzi a feladatokat. A köznevelési törvény alapján oktatóink közreműködnek a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában és megszüntetésében, rendszeresen tájékoztatják a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről, ill. a szülőt figyelmeztetik, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedések szükségesek. Az oktatók célja az ifjúságvédelmi tevékenységek terén olyan légkör kialakítása, amely eleve kizárja, hogy bármelyik tanulónk, bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

Feladataink:

- a gyermeket veszélyeztető, vagy számára valamilyen hátrányt jelentő tényezők feltárása: anyagi háttér, mentális okok, morális háttér;
- kapcsolattartás és hatékony együttműködés az érintettekkel (család, gyermek, oktató) és a szociális háló intézményeivel, szakembereivel (iskolaorvos, pszichológus, védőnő, Családsegítő és Gondozási Központ, Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal, önkormányzat, rendőrség, Vöröskereszt, egyházak, Kisebbségi Önkormányzat) és jelzések egymás felé minden irányból;
- a gyermekek jogainak betartása és betartatása;
- a szegregációs formák elkerülése;
- a gyermekek veszélyeztetettségének feltárása, ill. intézkedés annak enyhítésére;
- a hátrányos helyzet okainak feltárása;
- családlátogatások, szülői fórumok szervezése a jobb kapcsolattartás érdekében;
- prevenció programok szervezése (drogmegelőző, mentálhigiénés, egészségmegőrző);
- szabadidős programok szervezése, városi szabadidős programok látogatása, gyerekekkel és szülőkkel;
- pályaválasztási, pályaelemző munka eredményes megszervezése.

A családok segítségének módjai:

- szülői értekezlet,
- fogadóóra (tanácsadás, beszélgetés),
- egyéni megbeszélések.

A gyermekek segítségének módjai:

- figyelem, empátia, tolerancia,
- támogatás a tanulásban (fejlesztő foglalkozás, korrepetálás, tanulószoba),
- mentális megsegítés,
- a gyerek szocializációs folyamatának megsegítése.

1.9. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, melyet laikus vagy egészségügyi képzettséggel rendelkező személy - végezhet a sürgősségi ellátás megkezdése előtt, azért, hogy a baleset vagy hirtelen egészségkárosodás következményeit elhárítsa.

Az elsősegélynyújtás célja:

- az élet megmentése,
- a további egészségkárosodás megakadályozása,
- a gyógyulás elősegítése,

Az elsősegélynyújtónak elméleti és gyakorlati ismeretekkel kell rendelkeznie, tudnia kell:

- a légút biztosítását, eszméletlen beteg ellátását;
- a nem lélegző sérült újraélesztését;
- a vérzéscsillapítás formáit;
- a megfelelő fektetési típusok alkalmazását;
- a csonttörések és ízületi sérülések ellátását;
- a mérgezések felismerését, ellátását;
- a sebek ellátását.

Az iskolai oktatás során elsajátítandó feladatok:

- a diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el az alapszintű elsősegélynyújtás elméleti és gyakorlati ismereteit;
- a tanulók kapjanak bepillantást a mentőszolgálat felépítésébe és működésébe;
- készségszinten sajátítsák el, mikor, és hogyan kell mentőt hívni;
- alakuljon ki együttműködés az iskola, a Vöröskereszt és a mentőszolgálat között.

Eszközeink:

- 1.) Munkánk során alkalmazzuk a rendelkezésre álló tanítási programokat, szakirodalmat elsősegélynyújtás témakörben.
- 2.) Kapcsolatot építünk ki és tartunk fenn az elsősegélynyújtásban érintett intézményekkel, személyekkel.
  - iskolaorvos,
  - védőnő,
  - mentőszolgálat.

1.10. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Iskolánkba jelentős számú gyenge felkészültségű, tanulási nehézséggel küzdő diák jelentkezik, ezért oktató-nevelő munkánk eredményessége érdekében kiemelten kell foglalkoznunk a tanulási problémákkal küzdő tanulókkal.

Tanulási kudarcnak tekintjük, ha a tanuló tanév végén vagy félévkor valamely tantárgyból megbukik, ill. tanév végi vagy félévi osztályzata az előző tanév végi osztályzatához képest jelentősen – legalább két jeggyel – romlik. Nem tekintjük tanulási kudarcnak, ha egy tanuló folyamatosan az átlag alatt teljesít, mert képességei alapján nem tud többet produkálni.

Célunk, hogy a tanulási problémák felfedezése, kezelése időben megtörténjen, a nehézségeket csökkentsük, a hátrányok ledolgozását célzó terápiák alkalmazásával a szakma sikeres elsajátítását elősegítsük.

Feladatok:

- a tanulási kudarc, ill. veszélyének felismerése,
- a kudarc okainak feltárása,

- a kudarc megszüntetésére, ill. megelőzésére irányuló pedagógiai tevékenység.

A tanulási kudarc, ill. veszélyének felismerése

A tanulási kudarc időbeni felismerése feltételezi az oktató és az osztályfőnök aktív együttműködését, akik a probléma tudatosítása után egyénre szabott koncepcióval segítik a tanulót a felzárkózásban. A tanulási kudarc megelőzése érdekében oktatóink a továbblépéshez szükséges tudásszint felméréssel kezdik minden tanév elején a tantárgyak oktatását – ha ennek tananyaga korábban oktatott ismeretekre épül.

A tanulási kudarc okainak feltárása

A tanulási kudarc leggyakoribb okai:

- magatartási zavar,
- sajátos nevelési igényből eredő hátrány,
- a motiváltság hiánya,
- a nem megfelelő önértékelésből származó megalapozatlan pályaválasztás,
- hiányos előtanulmányok.

A probléma okainak feltárásában fontos szerep jut az oktató és a szülő együttműködésének, valamint az oktatói munkacsoportok hatékony együtt munkálkodásának (tapasztalatcsere).

A kudarc megszüntetésére irányuló pedagógiai tevékenység

A magatartási zavarból adódó tanulási kudarc esetén

- a magatartási zavarból adódó tanulási kudarc megszüntetésében leginkább az osztályfőnök és a szülő szoros kapcsolattartása (esetleg szakszolgálat bevonása) vezethet eredményre;
- az ifjúságvédelmi felelős szociális munkás nyújt segítséget;
- oktató, nevelő filmek bemutatása osztályfőnöki órákon;
- mentorálás,
- pszichológus segítségének az igénybevétele.

A sajátos nevelési igényből eredő hátrány esetén

- ha a szakértői bizottság megállapítja a sajátos nevelési igényt (pl: dislexia, disgraphia, discalculia), fejlesztő foglalkozásra irányítjuk a tanulót;
- a tanulót a szakértői bizottság határozata alapján mentesítjük az értékelés és minősítés alól.

A motiváltság hiánya esetén

- megpróbáljuk tudatosítani a tanulóban a megszerzendő ismeretek konkrét hasznát;
- ha tanuló szülei vagy maga a tanuló a helytelen értékelésből, önértékelésből adódóan nem megfelelően választottak a továbbtanulási lehetőségek közül, javasoljuk az oktatási intézményen belül más szakmacsoport, szakirány, tagozat választását.

Hiányos előtanulmányok:

A hiányos előképzettséggel rendelkező tanulókat aktívan bevonjuk a felzárkóztató munkába.

A felzárkóztatás formái:

- tanórai ismétlő, szintre hozó, felzárkóztató foglalkozások (tanév eleji ismétlés);
- tanórai felzárkóztatás differenciált osztálymunkában (differenciált feladatok, követelmények, egyéni haladási tempó, tanulás-módszertani segítség biztosítása) ;
- tanórán kívüli egyéni vagy csoportos felzárkóztatás (korrepetálás).

1.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Tanulóink közül igen sokan szociálisan hátrányos körülmények között élnek. A hátrányokat kiváltó tényezők:

- a szülők jelentős része munkanélküli, segélyekből, alkalmi munkából élnek, iskolázottságuk alacsony fokú, munkavállalási esélyeik kicsik;
- a család gazdasági funkciójából gyakran hiányzik a tervezés, a beosztás;
- a családok ellenőrző funkciója sok esetben laza, nem következetes;
- a szülők esetleges deviáns magatartása a társadalmi beilleszkedést nehezíti, és gyermekeik számára rossz példával szolgál;
- sok a több gyermekes csonka család;
- nem ritka a rokonok esetleges összeköltözése majd szétválása, ami a tanuló többszöri iskolaváltását jelenti.

Helyzetfeltárás

A szociális nehézségekkel küzdő vagy ideiglenesen nehéz anyagi helyzetbe került gyermekek felderítése alapvetően az osztályfőnökök feladata. Az év eleji felmérések, a szülői bejelentések és kérelmek, az oktatók és a védőnő jelzései segítenek feltérképezni a szociális segítségre szorulókat.

Hátránykompenzáció

- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről a lakhely szerinti polgármesteri hivatalok szociális osztályainak tájékoztatása alapján (rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermektartásdíj megelőlegezése, otthonteremtési támogatás);
- természetbeni ellátások (kedvezményes étkeztetés, ingyenes tankönyvtámogatás lehetőségéről való tájékoztatás);
- a szociokulturális hátrányok enyhítése (a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, tanácsadás, a közösségek életének támogatása, felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése, pályaorientációs tevékenység, felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése);
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel, szülőkkel, civil szervezetekkel;
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése;
- pályázatok figyelése, nyomon követése, részvétel a pályázatokon;
- kollégiumi elhelyezés és ellátás biztosítása;
- biztatás a különféle tanulmányi ösztöndíjak elnyerésére;
- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma);
- személyes beszélgetésekkel a problémamegoldó képességek fejlődésének elősegítése.

1.12. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi oktatók együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A szülő, tanuló, oktató együttműködésében meghatározóak az emberi kapcsolatok, melyeknek egymás tiszteletén, megbecsülésén kell alapulniuk. Az iskolában elsődleges a gyermekek érdeke, mely szoros érzelmi kapcsolaton alapul.

Kapcsolat a szülőkkel

Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. Ezért:

- folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az

alkalmazott módszerekről;

- mindezekről igyekszünk megismerni a szülők véleményét;
- alkalmat biztosítunk a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői legyenek.

A szülőket az iskola és a kollégium egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a kollégium vezetője, az osztályfőnökök és az oktatók tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer szülői értekezleten;
- a kollégium vezetője a kollégiumba való beköltözéskor.

A szülő – kiskorú törvényes képviselője, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

- a menzai ellátást;
- kollégiumi ellátást;
- az étkeztetési hozzájárulás csökkentését;
- az idegen nyelv megválasztását (angol vagy német);
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel lehetőségét;
- a nemzetiségi kisebbségi oktatás beindítását;
- a gyermek fogyatékoságának megfelelő végzettséggel rendelkező gyógy- és fejlesztőpedagógus segítségét, a szociális rászorultságból adódóan a képesség-kibontakoztató felkészítést;
- a gyermek-és ifjúságvédelem segítségét.

A szülő – kiskorú törvényes képviselője, mint a nevelő-oktató folyamat segítője tevékenykedhet:

- az iskola hagyományos ünnepeinek megrendezésében;
- az iskola eszközparkjának gazdagításában (tárgyi támogatás);
- az iskola esztétikai arculatának alakításában (szellemi és társadalmi munka).

A szülő – kiskorú törvényes képviselője és az oktatók együttműködésének színterei

Szülői értekezlet:

Tanévenként két alkalommal- szeptemberben és februárban - tartunk osztály szülői értekezletet. A szülői értekezlet időpontját a szülőkkel a tanulók ellenőrző könyvében közöljük és elektronikus úton is tájékoztatjuk.

A szülői értekezleteken az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-, szakképzés-politika alakulásáról, változásairól,
- a képzési program követelményeiről,
- az iskola és az oktatók értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi, szakmai előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.

Összegyűjti a szülők kérdéseit, véleményeit, javaslatait, és továbbítja az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra:

Feladata a szülők és az oktatók személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének konkrét segítése. A tanév során két alkalommal tartunk fogadóórát, emellett minden oktató előre egyeztetett időpontban a szülők rendelkezésére áll. Az osztályban tanító oktatók fogadóóráit a tanuló ellenőrző könyvében közöljük és elektronikus úton is

tájékoztatjuk.

A kollégium oktatói az iskolai szülői értekezletek időpontjaiban is a szülők rendelkezésére állnak.

Az iskola vezetése és oktatói előre egyeztetett időpontban a tanév során a tanítási napokon a szülők rendelkezésére állnak.

Elégedettség mérések

Évente mérőlapok segítségével tájékozódunk a szülők, mint kliensek véleményéről.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

- a főnti együttműködési formák hatékonyságának növelése,
- új együttműködési formák bevezetése.

Kapcsolat a tanulókkal

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az iskola igazgatója

- évente egyszer a diákközgyűlésen,
- évente két alkalommal diákönkormányzat vezetőségének ülésén.

A kollégium vezetője

- évente három alkalommal közgyűlésen.

A diákönkormányzat vezetője

- havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- folyamatosan a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- kollégiumi közgyűléseken.

Az osztályfőnökök

- folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulók és az oktatók együttműködésére szolgáló fórumok:

- tanórán kívüli foglalkozások,
- tanítási időn kívüli programok,
- szakmai kirándulások,
- közös kulturális tevékenységek (ünnepélyek, egyéb rendezvények),
- különböző képviseleti fórumok, diákönkormányzat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a oktatókkal, az oktatói testülettel.

A továbbfejlesztés lehetőségei

- a főnti együttműködési formák hatékonyságának növelése,
- új együttműködési formák keresése.

1.13. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rend

A tanulók, a tanulóközösségek és diákkörök érdekeinek képviselőjét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, annak választott tisztségviselői, az iskolai diákönkormányzat (DÖK) vagy a diákönkormányzatot segítő oktató érvényesíti.

Iskolánk figyelmet fordít arra, hogy folyamatosan felkészítse a diákönkormányzat

működéséhez szükséges közösségeket (konfliktuskezelés, véleményalkotás, vitakészség). A tanév folyamán fontos feladatunknak tekintjük szervezeti rendszerének kiépítését, fejlesztését, illetve a céljainak megfelelő működtetését. A diákönkormányzati rendszer fontos alapelveinek tekintjük a diákok képviselőségét, a diákönkormányzati képviselők részvételét az intézményi döntésekben, a házirend elkészítésénél a diákok igényeinek beépítését.

Az intézmény vezetősége meghívja a DÖK képviselőit azokra a tantestületi értekezletekre, amelyeken az ifjúságot közvetlenül érintő kérdésekről van szó. Az értekezlet témájáról, napirendjéről a küldöttek előzetesen rövid tájékoztatót kapnak, hogy az értekezlet munkájában felkészülten vehessenek részt. A DÖK részt vesz a Fegyelmi Bizottság munkájában is.

Az iskolai diákönkormányzat az alábbiakban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik:

- önálló javaslattevő jogkör, a különböző fórumok, az oktatói testület és az iskolavezetés felé;
- egyeztető tárgyalások indítványozása, lebonyolítása, (DÖK felől, oktatói testület felől);
- fegyelmi tárgyalások indítványozása, részvétele, a véleményezés jogköre.

1.14. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. *Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:*

- a tanítási órákra, gyakorlati foglalkozásokra való felkészülés, azok előkészítése;
- a megtartott tanórák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése;
- projektek előkészítése, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése;
- közreműködés pályázatok benyújtásában, a nyertes pályázatok megvalósításában, fenntartásában;
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása, a tanulók dolgozatainak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése;
- tanulmányok alatti vizsgák előkészítése, lebonyolítása;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- fogadóórák megtartása;
- részvétel oktatótestületi értekezleteken, munkaközösségi értekezleteken megbeszéléseken;
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken;
- a tanulók felügyelete órákózi szünetekben;
- osztálykirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése;
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktató testület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart. Tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítőzésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, pályaorientációját.

1.15. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján nem lehetett meghatározni vagy a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A tanulmányok alatti vizsgák tervezett időpontja

Osztályozóvizsga	Január, első félév utolsó hetében
	Június, tanítási év utolsó hetében
Különbözeti vizsga	Osztályozóvizsga, javítóvizsga időpontjában
Javító- és pótlóvizsga	augusztus 21-25 között
Beszámolóvizsga	Osztályozóvizsga időpontjában

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti követelményei

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei az adott évfolyam helyi tanterveiben meghatározott követelményekkel.

A tanulók a követelményekről az iskola honlapján keresztül tájékozódhatnak.

Az osztályozóvizsgákra jelentkezés módja, határideje

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a foglalkozáson való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet rendeletben meghatározott időnél többet mulasztott, és az oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgálbizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban a szakképző intézményben tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

A vizsgázó pótlóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, illetve a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Általános szabályok

Jelen szabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- ágazati alapvizsgára
- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javító- vagy pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit az oktatói testület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára kötelezett,
- akit az oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény oktatói testület tagjaira és a vizsgálbizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgán a kiemelt figyelmet igénylő tanulók számára a vizsga során biztosítjuk mindazon mentességeket, kedvezményeket, amelyeket az érvényes szakértői vélemény javasol.

Osztályozóvizsga

Az osztályozóvizsgát tanévenként két alkalommal, január második hetében és június második hetében, a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző napokban szervezzük meg. A vizsga időpontjáról az érintett tanulók írásban kapnak értesítést.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsga letételére tanévenként két alkalmat biztosítunk az osztályozó vizsgákkal megegyező időpontban.

Iskolaváltás esetén abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során az intézmény vezetője mindig egyedileg hoz határozatot a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát augusztus 4. hetében szervez az intézmény. A vizsgák időpontját az iskola honlapján, a vizsgabeosztást az iskola belső információs rendszerén hozzuk nyilvánosságra.

Javítóvizsgára jelentkezést benyújtani augusztus 15-ig lehet a titkárságon átvehető jelentkezési lapon.

A javítóvizsga követelményeit június 30-ig közzétesszük az iskola honlapján.

A vizsgabizottság összeállításánál törekszünk arra, hogy a tanulót oktatója vizsgáztassa.

Szakmai gyakorlatból javítóvizsga nem tehető.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Írásbeli vizsgák általános szabályai:

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet,
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot,
- a feladatlap megoldásának ideje 60 perc,
- a vizsgán használható segédeszközöket az oktató tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Egy vizsganapon legfeljebb három két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük legalább 10, legfeljebb 30 perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő oktató e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszti a feladatlapra, majd jelenti az igazgatónak.

A szóbeli vizsga általános szabályai:

- egy napon legfeljebb három szóbeli vizsga szervezhető,
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie,
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani,
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre,
- a felkészülési idő legalább 30 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő,
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja,
- a felelet legfeljebb 15 percig tarthat,
- ha a vizsgázó az adott tételtől teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz,
- két tantárgy között legalább 15 perc pihenőidőt kell biztosítani és a termet a vizsgázó

elhagyhatja.

- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít, és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről.
- Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

Gyakorlati vizsga általános szabályai:

- A gyakorlati vizsgatevékenység szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgynak a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- A gyakorlati vizsgatevékenység tartalmát az igazgató hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a gyakorlati vizsgatevékenység ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a gyakorlati vizsgatevékenység leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgatevékenységet egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó természetes személyazonosító adatait, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző oktató írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgatevékenységre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény helyi tantervében található követelményrendszerével.

1.16. Az ágazati alapvizsga

Az új szakképzési rendszerben a szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő oktatást szakmai oktatásnak nevezzük, amely ágazati alapoktatásra és ezt követő szakirányú oktatásra tagolódik. Az ágazati alapoktatást követően ágazati alapvizsgát tesznek a tanulók, amely az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat méri országosan egységes eljárás keretében.

Az ágazati alapoktatást tanulói jogviszonyban a technikum kilencedik és tizedik évfolyamán és a szakképző iskola kilencedik évfolyamán, a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásban a szakmai oktatás első félévében, felnőttképzési jogviszonyban a szakmai programban meghatározott ütemezésben kell megszervezni.

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel.

- Az ágazati alapvizsgát a szakképző intézményben kell az Szkt. 91. § (3) bekezdése szerinti vizsgabizottság előtt letenni.
- Az ágazati alapvizsga vizsgafeladatait és azok javítási-értékelési útmutatóját a képzési és kimeneti követelményekhez igazítottan a szakképző intézmény határozza meg.
- Az ágazati alapvizsgához kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani.
- A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie, és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki

a) részsakmát szerzett, ha az adott részsakmát magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt, vagy

b) korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha a beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt teszi le a vizsgázó. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. A bizonyítványba bejegyzett teljesítés a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia.

Az a tanuló, aki sikertelen ágazati alapvizsgát tett, magasabb évfolyamra nem léphet.

A szakmai vizsga értékelésnél az ágazati alapvizsga eredményét a képzési és kimeneti

követelményekben meghatározottak szerint, de legalább tíz százalékos mértékben kell beszámítani. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapvizsga alól mentesült, a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

1.17. A felvételi eljárás különös szabályai

Tanulók felvétele 9. évfolyamra

Általános felvételi eljárás keretében: a központilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető.

Az iskola igazgatója az általános iskolában elért eredmények alapján felvételi rangsort készít. Az oktatói testület véleményének kikérése után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát.

Az oktatói testület meghallgatása után az igazgató a köznevelési törvény előírásai szerint meghatározza a tagozatonként felvehető létszámot.

A fenti eljárás végén a Felvételi Központ az iskolának megküldi a felvehető tanulók névsorát. Az iskola határozatban értesíti a tanulókat és az általános iskolát a felvételtől vagy az elutasításról.

Rendkívüli felvételi eljárás a következő tanév első napjáig tart. A felvételi kérelem alapján a rendkívüli felvételi eljárásban az igazgató dönt a tanulók év végi bizonyítványa és a férőhelyek alapján.

A kollégiumi felvétel rendje

A korábbi években kollégiumi tagsággal rendelkező tanulók, illetve szüleik május 31-ig kérhetik felvételüket a kollégiumba az intézmény jelentkezési lapján. Az intézmény június 15-ig értesíti a szülőt és a tanulót a felvételtől.

A kollégiumi elhelyezést az iskolába való jelentkezéssel együtt kell kérni. A felvételtől a kollégium vezetőjének meghallgatása után az iskola igazgatója dönt.

Elutasítás esetén a jelentkezést követő 15 napon belül értesíti az intézmény a szülőket.

Felvétel esetén az iskolai beiratkozás napján kell jelentkezniük a kollégiumban felvételre.

A felvételnél előnyt élvez:

- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanuló, akinek intézeti elhelyezése nagykorúsága miatt szűnt meg,
- az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségének kollégiumi elhelyezés hiányában nem tud eleget tenni.

A kollégiumi elhelyezés egy tanévre szól.

Externátusi elhelyezésre abban az esetben van lehetőség, ha a kollégiumban nincs szabad férőhely. Szabad férőhely esetén tanév közben is felvételt nyerhetnek a tanulók.

1.18. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabálya:

Tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a köznevelési törvényben előírt maximális csoport- és osztálylétszámok lehetőséget biztosítanak erre. Az átvételt az igazgató helyhiány miatt azonnal megtagadhatja.

Az átvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együtt írásban kérheti. Az átvételhez a tanuló év végi bizonyítványát vagy félévi értesítőjét be kell mutatni.

Különböző iskolatípusokból történő átvétel különбөzeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában.

Különbөzeti vizsgát a tanuló abban a szakképző intézményben tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különбөzeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

2. OKTATÁSI PROGRAM

2.1. Az oktatási program kialakításának, felépítésének elvei

2.1.1. A technikumban

A technikum fő célja a tehetség kibontakoztatása mellett a teljesítmény növelésére történő ösztönzés, további cél, hogy a tanulók számára értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást nyújtson.

A szakgimnázium öt évfolyammal működő, művészeti, pedagógiai, illetve közművelődési szakmai képzést folytató nevelés-oktatási intézmény, amelyből négy évfolyamon közismereti oktatás mellett szakmai képzés, az ötödik évfolyamon szakmai képzés folyik.

A technikum a következő kötelező tantárgyak esetében: *magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra*, valamint *testnevelés* a gimnáziumi kerettanterveket kell alkalmazni.

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

2.1.2. A szakképző iskolában

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségi területek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulásszervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségi területek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

Az oktatási program kialakításakor törekedni kell arra, hogy az iskolatípus céljainak megvalósítása érdekében a tanulók közismereti tudása a szakmai ismeretek elsajátításához is

hozzájáruljon. Továbbá a hároméves nevelési-oktatási-képzési folyamat után a tanuló számára a további tanulási utak is elérhetővé válnak, azaz az egész életen át tartó tanulás megalapozása is fontos fejlesztési feladat.

2.2. A tanulói jogviszony létesítésével kapcsolatos jogok

2.2.1. Tanulók felvétele

A szakképző iskolába a tanulók az általános felvételi eljárás keretében nyerhetnek felvételt. Felvételi vizsgát az intézmény nem szervez. A felvehető tanulókat az általános iskolai 5-8. évfolyam tanulmányi átlaga alapján rangsorolja.

2.2.2. Jogviszonnal kapcsolatos tanulói jogok

A tanuló kérheti az átvételét másik szakképző intézménybe vagy az iskola azonos évfolyamán másik tanulócsoportba. Amennyiben a tanulócsoport-váltás szakmacsoport-váltást is jelent, az igazgató az óratervi eltérések kiegyenlítésére különbözeti vizsgát ír elő.

Egyéni tanulmányi rendet az igazgató engedélyezhet. Ha az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményében egyéni tanulmányi rendet javasol, az igazgató az egyéni tanulmányi rendet - a gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése nélkül - köteles engedélyezni.

Az egyéni tanulmányi rend iránti kérelemben meg kell jelölni az egyéni tanulmányi rend keretében biztosítani kért kedvezmények körét, a tanulmányi kötelezettség teljesítésének tervezett módját és időpontját, az egyéni tanulmányi rend indokoltságát. A kérelemhez csatolni kell az egyéni tanulmányi rend indokoltságát alátámasztó bizonyítékokat.

A tanköteles tanuló esetében az engedélyhez a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményét ki kell kérni. A gyámhatóság és a család- és gyermekjóléti szolgálat az igazgató megkeresésétől számított tizenöt napon belül köteles megküldeni a véleményét.

Egyéni tanulmányi rend legfeljebb két tanévre engedélyezhető.

- Az egyéni tanulmányi rend keretében a tanuló a következő kedvezményekben részesíthető:
  - részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban, illetve az ágazati alapoktatásban való részvétel alól,
  - osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
  - a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése.
- Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.
- Az egyéni tanulmányi rendre adott engedély visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

A tanuló a jogszabályban meghatározottak szerint vendégtanulói jogviszonyt létesíthet.

A szakképzési évfolyam tanulóit megilletik mindazok a jogok, amelyeket a Munka Törvénykönyve a munkavállalók részére biztosít.

Ha a tanuló tanulószerveződés alapján vesz részt a gyakorlati képzésben, a tanulói jogviszonyával kapcsolatban a szakképzési törvény rendelkezéseit is alkalmazni kell.

A tanuló kérelmére – jogszabályban meghatározott eljárás szerint – független vizsgabizottság előtt adhat számot tudásáról.

2.3. Hit- és vallásoktatás

A tanulót nem érheti hátrány lelkiismereti meggyőződése, véleménye, kifejtett nézete miatt.

A területileg illetékes, bejegyzett egyházak - az intézmény nevelő- és oktatótevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

2.4. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során az oktatók csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, szakmai eszközök stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, vagy a helyi tanterv szükségessé teszi, illetve szerepel a szakmai programban.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt tankönyvekről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában írásban) tájékoztatjuk. Az egyéb taneszközök beszerzése a tanév első hetében kerül kihirdetésre. A tankönyvek és taneszközök, gyakorlati eszközök beszerzése kötelező.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tanterve által támasztott igényeknek;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak;
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök kiválasztásánál az árak kerüljenek mérlegelésre, abból a szempontból is, hogy a nehéz szociális helyzetű tanulók is meg tudják vásárolni.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Minden évben előzetesen felmérjük, és a tanév elején leadott nyilatkozatok, igazolások alapján biztosítjuk az ingyen tankönyvvel való ellátását az arra jogosult tanulóknak a tankönyvtámogatás összegének felemelésével és könyvtárból kölcsönzött tankönyvek biztosításával.

Az iskolai könyvtárban jelentős számban tartunk tankönyveket és biztosítjuk a teljes tankönyvcsomag kölcsönzését az arra szociális helyzetükből adódóan rászorultaknak, ha nem jogosultak az ingyen tankönyvellátásra.

2.5. A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A tanulóink félévi és év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti, és év végén dönt a magasabb évfolyamba lépésről.

Az iskolában a tanuló akkor léphet magasabb évfolyamba, ha az adott évfolyam követelményeit teljesítette, azaz minden tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott.

Amennyiben a tanuló év végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsga letételével folytathatja tanulmányait. Szakképzési évfolyamokon a magasabb évfolyamba lépés feltétele az összefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése is.

2.6. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése, minősítése

A tanuló értékelése és minősítése keretében a tanuló magatartása és szorgalma nem osztályozható.

Magatartás értékelése

Példás az a tanuló, aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő kinyilvánításaival, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi;
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne;
- a Házi rendet megtartja, társait is erre ösztönzi;
- oktatóival, társaival szemben tisztelettudó, udvarias;
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, igazolatlan órája.

Jó az a tanuló, aki

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás;
- a Házi rendet és az iskolai együttélés szabályait betartja;
- oktatóival, társaival szemben tisztelettudó, udvarias;
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos;
- legfeljebb figyelmeztetésben részesült, igazolatlan hiányzása legfeljebb 5 órára korlátozódik.

Változó az a tanuló, aki

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni;
- a Házi rendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be;
- oktatóival, társaival szemben nem udvarias és nem tisztelettudó;
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segíti;
- figyelme ingadozó, munkája pontatlan;
- legfeljebb intésben részesült, igazolatlan hiányzása a 14 órát nem haladja meg.

Rossz az a tanuló, aki

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be;
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek;
- a Házi rendet nem tartja meg ismételt figyelmeztetések ellenére sem;
- oktatóival, társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle;
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik;
- fegyelmi büntetésben részesült, igazolatlan hiányzásai meghaladják a 14 órát.

Szorgalom értékelése

Példás szorgalmú az a tanuló, aki

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- a munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz.

Jó szorgalmú az a tanuló, aki

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- nem hajlandó munkavégzésre, feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos,
- a tanuláshoz nyújtott oktatói vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül, érdektelenség, teljes közöny jellemzi,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

2.7. Érettségi vizsga

Azon választható vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből iskolánk tanulóinak közép szintű érettségi vizsgára való felkészítését kötelezően vállaljuk, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Középszintű érettségire készít föl iskolánkban a helyi tantervekben legalább két évig összesen legalább 138 órában kötelezően tanított tantárgy:

Kötelező tantárgyak

- Magyar nyelv és irodalom
- Történelem
- Matematika
- Idegen nyelv (angol, vagy német)
- Szakmai vizsga

Választható tantárgyak

- Biológia

- Földrajz
- Testnevelés

2.8. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A vizsgatárgyak követelményeit, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet szabályozza.

A következő témaköröket az érettségi vizsga követelményeihez készítettük el.

Magyar nyelv:

- Ember és nyelv
- A magyar nyelv története
- Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek
- Kommunikáció
- A szöveg
- A szövegtípusok
- A retorika
- Stílus és jelentés

Irodalom:

Szerzők és műveik

- Életművek
- Egy mű beható ismerete
- Portrék
- A közelmúlt irodalmából
- A kortárs irodalomból
- Világirodalom

Értelmezési szintek, megközelítések

- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet
- Témák, motívumok
- Műfajok, poétika
- Az irodalom határterületei
- Regionális kultúra

Történelem

- Az ókor és kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban

- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
- Magyarország 1945-től a rendszerváltásig
- A jelenkor
- A mai magyar társadalom és életmód

Matematika

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
- Aritmetika, algebra, számelmélet
- Függvények, az analízis elemei
- Geometria, koordinátageometria, trigonometria
- Valószínűség számítás, statisztika:
- Valószínűségszámítás, statisztika

Idegen nyelv (angol, német)

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

Biológia

- Bevezetés a biológiába
- Egyed alatti szerveződési szint
- Az egyed szerveződési szintje
- Az emberi szervezet
- Egyed feletti szerveződési szintek
- Öröklődés, változékonyság, evolúció

Földrajz

- Térképészeti ismeretek
- Kozmikus környezetünk
- A geoszférák földrajza
- A természetföldrajzi övezetesség a Földön
- A népesség- és településföldrajz
- A világ változó társadalmi-gazdasági képe
- A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok
- Magyarország

- Európa és a többi kontinens regionális földrajza
- A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

Testnevelés

Elméleti ismeretek:

- Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés- táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Gyakorlati ismeretek:

- Gimnasztika
- Atlétika (futások, ugrások, dobások)
- Torna (talajtorna, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika, gyűrű, nyújtó, korlát)
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda)

2.9. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai fitsségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fitsségi szintjének feltárásával.

Az iskola testnevelés tantárgyat tanító oktatói - az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban - A Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt (a továbbiakban: NETFIT) mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátják a tanulók fizikai állapotának és edzetségének (a továbbiakban együtt: fizikai fitsség) mérésével kapcsolatos feladatokat.

A fizikai fitsségi mérés eredményeit a mindenkori tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskola a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával feltölti a NETFIT rendszerbe. A fizikai fitsségi mérés tanulót érintő

eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A fizikai fittségi mérések iskolai adatai alapján az iskola testnevelés oktatói tanévenként javaslatot tehetnek az oktatói testület részére a szakmai program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.

2.10. A mindennapos testnevelés megszervezése

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelésóra keretében szervezi meg. A heti öt órából heti három óra órarendi keretben kerül megszervezésre. Szakképzésben részt vevő tanulóknak elméleti oktatási napokon egy-egy testnevelésórát biztosítunk.

A heti két óra kiváltható:

- a tanuló és a szülő együttes kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett sporttevékenységgel,
- diák sportkör keretében csapatsportokban (kosárlabda, kézilabda, futball, röplabda), aerobik és egyéb foglalkozás keretében szervezett foglalkozáson való részvétellel.

2.11. NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, oktatóinak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások

kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok

kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az oktatók ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Az oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális attitűd, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanuló számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi

intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.12. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi

méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például

gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak (projekt) olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételevel egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét

befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

2.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk kiemelten kezeli a tanulói esélyegyenlőség megvalósítását. Nevelési-oktatási tevékenységünkben igyekszünk megtalálni azokat a hátránykompenzáló módszereket, eljárásokat, amelyekkel a tanulási-tanítási folyamat eredményesebbé tehető.

Céljaink:

- az esélyt teremtő támogató lépések megtétele a nevelő-oktató munka minden területén,
- az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása,
- a SNI-s tanulók integrált oktatásának megvalósítása,
- a lemorzsolódás csökkentése, illetve megelőzése,
- az oktatás hatékonyságának növelése érdekében kompetenciaalapú oktatás megvalósítása,
- megfelelő pályaorientációval a sikeres pályaválasztás elősegítése,
- az intézményben tanuló hátrányos helyzetű és HHH tanulók bevonása az iskolán kívüli programokba,
- együttműködés a szülői házzal.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításában csak a oktatók, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenységével érhető el eredmény. A szülők, a család szerepe ebben a tevékenységben alapvető fontosságú. A szülőkkel való kapcsolattartás, a tanulók megismerése a gyermekvédelmi jelzőrendszer első lépcsője. Ezért az iskolánkba bekerülő veszélyeztetett vagy/és hátrányos helyzetű tanulók feltérképezése az elsődleges feladat.

A jelzőrendszer segítségével feltérképezett hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók az ifjúsági- és gyermekvédelmi felelős oktató gondozásába kerülnek. Emellett felderítjük a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő tanulókat, és kérjük a vizsgálatukat a Nevelési Tanácsadónál vagy a Szakértői és Rehabilitációs Bizottságnál. A véleményezésük alapján az iskolánkban dolgozó gyógypedagógus vezetésével fejlesztjük az érintett tanulókat.

Az élethosszig tartó tanulás alapkészségeinek elsajátításához nagyon fontos feladatunk a képességek kibontakoztatása. A rászoruló tanulóinknak tanórán kívül biztosítjuk, hogy tanulásmódszertani oktatásban részesüljenek, ha ez a tantárgy nem szerepel óratervekben.

Kompetenciaalapú oktatásunk lehetővé teszi, hogy a szükséges készségeket minél eredményesebben fejlesszük tanulóinknál. Ennek érdekében elsősorban a tanítási órákon alkalmazott differenciált foglalkozásokkal, vagy tanórán kívüli egyéni és felzárkóztató foglalkozásokkal kívánjuk a hátrányt csökkenteni. Felzárkóztatást biztosítunk egyéni foglalkozás formájában diszlexiás, diszgráfiás tanulóink számára is.

A tanulói lemorzsolódás csökkentésére a fenti felzárkóztató programok nyújtanak segítséget. A lemorzsolódás csökkentésének lehetősége a tanulók motiválása, az általunk kínált tanórai és tanórán kívüli felzárkóztató programok igénybe vétele, valamint az igényes, színvonalas nevelő-oktató munka.

A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik. Felhívjuk rászoruló tanulóink figyelmét az igényelhető szociális támogatási lehetőségekre, ösztöndíjakra. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős vagy az osztályfőnök megismerteti a rászorulókat és szüleiket a támogatáskérés menetével, igény esetén segíti őket a dokumentáció kitöltésében, elkészítésében.

A szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésének lehetőségét biztosítja az iskolánk azért, hogy a tanulók a hétköznapokban is örömeiket leljék. Ez a szenvedélybetegség-megelőző tevékenység hatékony részét képezi. A szenvedélybetegség-megelőző tevékenység támogatására kiírt pályázatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri, és nyertes pályázat esetén felel a pályázati munka megvalósulásáért. Rendszeresen szenvedélybetegség-megelőző foglalkozásokat és előadásokat szervez az áldozattá válás és a balesetek, valamint a bűnelkövetés megelőzéséről.

Az egészséges életmód igényének felkeltése és az egészséges életmódra való képesség kialakítása is feladatunk a tanulók esélyegyenlőségének megvalósításában. Ezt szolgálják részben az iskola által szervezett orvosi, fogorvosi vizsgálatok, részben pedig azok a felvilágosító előadások, programok, melyeket az iskola szakértő oktatói, meghívott szakemberek tartanak az esélyegyenlőségi osztályfőnöki órákon, illetve egészségügyi előadásokon.

Az egészség megőrzését szolgálják iskolánk sportprogramjai is, többek között a mindennapos testnevelés megvalósulása, valamint a sportversenyeken való rendszeres részvétel. Figyelünk arra, hogy a hátránykompenzáció e téren is megvalósuljon és minél több olyan tanuló vegyen részt a sportrendezvényeken, akiknek korábban erre kevesebb lehetőségük adódott.

A nemzetközi kapcsolatok terén is törekszünk arra, hogy a legnehezebb anyagi körülmények között élő tanulóknak is lehetőségük legyen az idegen nyelvek tanulásának anyanyelvi környezetben való gyakorlására és más országok kultúrájának, életének megismerésére.

Az érintett tanulók tehetséggondozását a kulturális rendezvényeken való szerepeltetéssel valósítjuk meg, a rendezvények szervezésébe is minél nagyobb számban vonjuk be a rászoruló tanulókat. Segítjük tehetségük kibontakoztatását a sporttevékenységben is.

Szükség esetén a szülőkkel való kapcsolattartással, a problémáknak a szülőkkel történő megbeszélésével, életvezetési tanácsokkal sokat segíthetünk. A tanuló kollégiumban történő elhelyezését szorgalmazzuk, ha életkörülményei ezt indokolják.

A hátrányos helyzetű gyerekek problémáinak kompenzálását és az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a dicséret, az elismerés gyakorlatában,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, oktatók szakmai továbbképzésében,
- a partnerségépítésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Tevékenységeink:

- **Figyelembe vesszük a tanulók és a tanulóközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.**
- Társadalomismeret, illetve osztályfőnöki órák keretében az oktatók különös hangsúlyt fektetnek az etnikai és egyéb diszkrimináció társadalmi ellentmondásaira, ezek leküzdésére.
- Megismertetjük tanulóinkkal az „Útravaló” ösztöndíjprogramot és mindkét programban („Út az érettségizéshez”, „Út a szakmához”) pályáznak tanulóinkkal.
- Törekszünk a jövőben az iskola akadálymentesítésére anyagi lehetőségeink függvényében.
- Az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető az iskolai esélyegyenlőségi program, ismerik és követik a benne foglaltakat.
- Az egyenlő bánásmód elvét sértő eseteket megszüntetjük.

2.14. A városban élő nemzetiségek kultúrájának megismerése

Iskolánkban multikulturális oktatásra törekszünk, mely intézményünkben a többségi magyar és a kisebbségi cigánykultúra együttes megismertetését jelenti. A multikulturális szemlélet szerint az oktatási rendszerben a különböző kisebbségeket azonos tisztelet és védelem illeti meg mind egymástól, mind a többségtől.

Az iskolai multikulturális oktatás célja, hogy cigányok és nem cigányok együtt ismerkedjenek meg a cigánykultúra műveltségi anyagával, a hazai és Európa más országaiban élő cigány népcsoportok kultúrájával. A cigány és nem cigány tanulók egyaránt legyenek büszkék hagyományos értékeikre, etnikai kötődésükre, és ezeket a tulajdonságokat társaikban is tiszteljék.

A multikulturális oktatás segíti a cigány népi hagyományok megőrzését, és az ezekre a hagyományokra épülő értékek továbbfejlesztését.

Tevékenységeink:

- Az iskolai rendezvényeken a cigány tanulók előadásában megjelenítjük a cigány kultúra különféle alkotásait, a tanulók képzőművészeti jellegű munkáit kiállítjuk, az ilyen jellegű versenyeken szerepeltetjük tanulóinkat.
- A romák nemzeti kultúrájának megismerésére szolgáló tananyag oktatását a történelem és a magyar tantárgyakhoz integráltan, azok kerettantervébe beépítve valósítjuk meg.

2.15. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánk csoportbontást alkalmaz

- az idegen nyelvi képzés esetében, ahol a két oktatott nyelv angol és német nyelv. A csoportbontás alapja az általános iskolában tanult idegen nyelv, illetve a tanuló választása.
- Csoportbontás lép még föl az informatika tantárgy esetében, ha a tanulói létszám indokolja.
- Ha egy osztályon belül több ágazat, szakma van, az eltérő tananyagok, tantárgyak indokolják a csoportbontást
- Egyéb esetben – a fenntartóval egyeztetve – amennyiben az ismeretek elmélyítése, gyakorlása, meghatározott készségek fejlesztése és tanulók tudásának megalapozása indokolja a csoportbontást.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik oktatónál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt oktatót a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

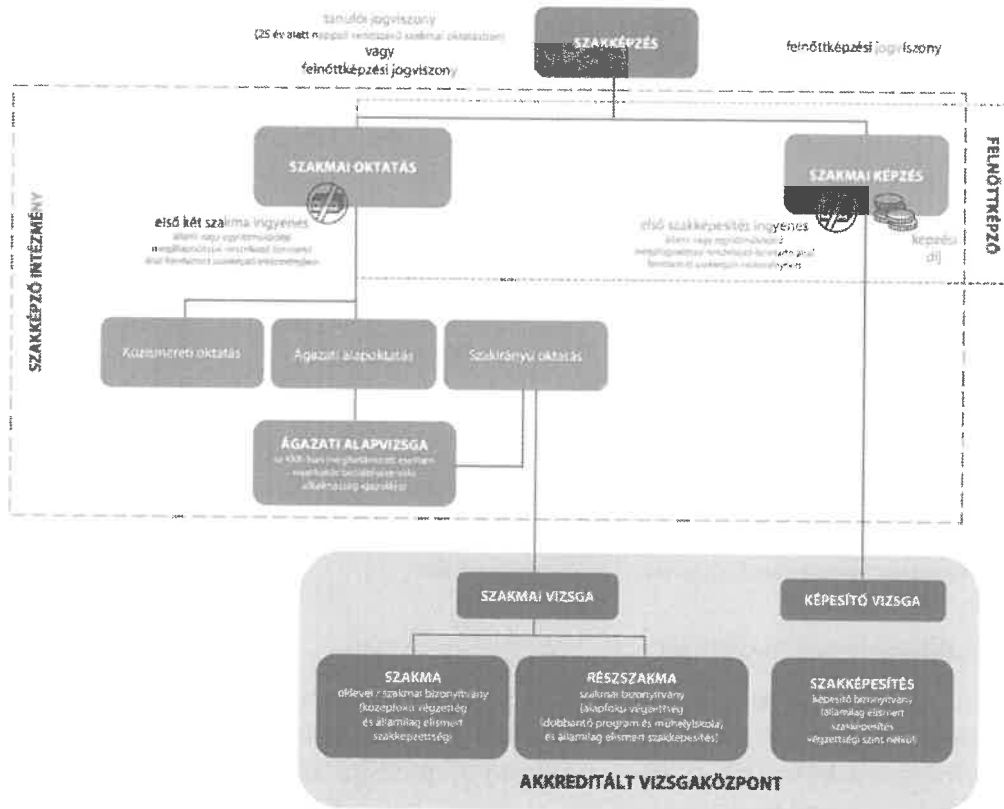
2.16. A tanórán kívül foglalkozások kialakításának szempontjai

Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a tanítási órán kívüli feladatok szervezésére, ehhez legtöbbször a saját erőn kívül pályázati forrásokat veszünk igénybe, ezért a tanításon kívüli foglalkozások tanévenként igen változatos képet mutatnak.

Általános szervezési szempont a felzárkóztatás és a tehetséggondozás, valamint olyan egyéni kompetenciák fejlesztése, amely nem szorítható egy-egy tantárgy keretei közé. Az ilyen jellegű szakköri foglalkozások általános elve az, hogy minimum 8 tanuló vegyen részt a foglalkozásokon.

3. KÉPZÉSI PROGRAM

3.1. A szakképzés rendszere 2020-tól felmenő rendszerben

A szakképzés felépítése (SZKT kézikönyv)

A szakképzést az Szkt. olyan

- szakmára felkészítő szakmai oktatásként és
- szakképesítésre felkészítő szakmai képzésként definiálja,

ami felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges. Az elhatárolás alapja a végzettség szintje, ami alapján nem tartoznak a szakképzésbe a felsőfokú oktatások, képzések.

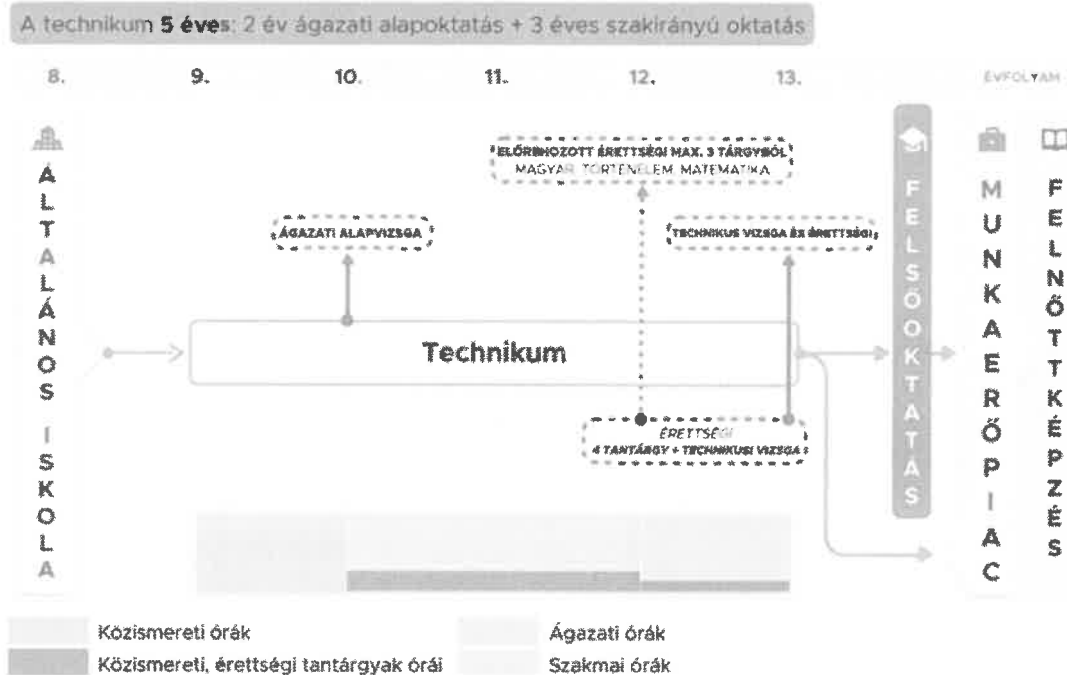
A szakképzés intézményei

Technikum

A gazdaság visszajelzése alapján a szakgimnázium helyett a technikum elnevezés került bevezetésre, amely egyértelműbb, sokak számára a minőségi szakképzést jelképezi napjainkban is, így hívószó lehet a szülők, diákok számára. Nevében jelzi a végzettséget, mivel itt a végzettek technikusok lesznek. A képzés egységes szervezése, dualitása és a felsőoktatáshoz való erősebb kapcsolása indokoltá teszi a változtatást. A technikusképzés 5 éves. Az első két év ágazati ismereteket adó képzése után a második ciklusban duális képzés folyik. A képzés időszakában a képzőhely a tanulóval tanulószerveződés helyett szakképzési munkaszerződést köt,

amely a képzés alatt jövedelemhez juttatja a tanulót. A technikumban elért tanulási eredmények megteremtik a lehetőségét, hogy a jó tanulmányi eredménnyel végzetek a szakmai vizsgájuk eredményének beszámításával tovább tanulhassanak felsőoktatásban azonos ágazaton belül.

Az új szakképzési struktúra egyik iskolatípusa a **TECHNIKUM**

Az 5 éves technikus szakmai oktatás:

- először ágazatot választ a tanuló, 2 évig ismerkedik az ágazati alapokkal, illetve közismereti tárgyakat tanul, az első két évfolyamon ágazati alapoktatás folyik,
- 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás
- matematikából, magyarból, történelemből, valamint egy idegen nyelvből ugyanaz a tananyagtartalom és az óraszám, mint gimnáziumban. Ezekből a tárgyakból érettségi vizsgával zárul az oktatás, matematikából, magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből előrehozott érettségi lehetőséggel
- a szakmai vizsga lesz az ötödik érettségi tárgy
- idegen nyelvből 13. évfolyamon tesz érettségi vizsgát a tanuló
- a technikus vizsga emelt szintű érettségi tantárgynak számít
- az 5 év elvégzése után a tanuló egyszerre kap érettségi bizonyítványt és technikus oklevelet

A szakmai oktatás lehetőséget biztosít a csak érettségizettek, gimnáziumot végzetek, valamint az egyetemi tanulmányaikat feladó fiatalok részére is. Erre szolgál a technikum 2 éves képzése.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

Szakképző iskola

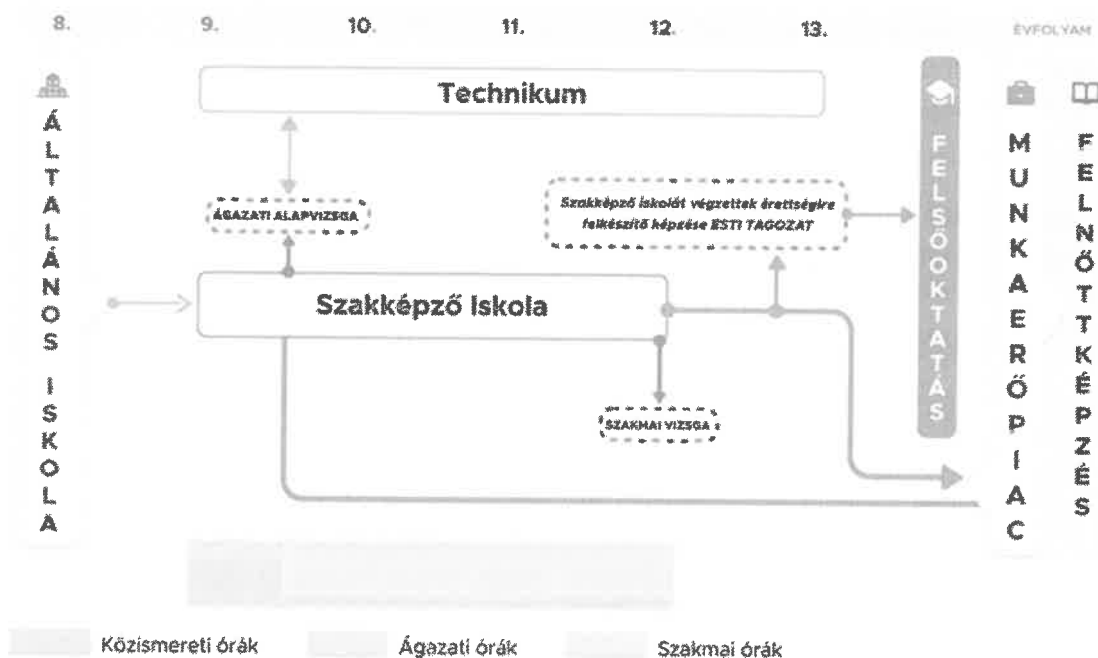
A szakképző iskola 3 éves. Az első év ágazati ismereteket adó képzés, az azt követő két évben szakirányú oktatás folyik, ami megvalósulhat szakképző iskolában, vagy duális képzőhelyen. A végzés után itt is nyitott a lehetőség a tanulók számára az érettségi vagy akár a

technikusi képzettség megszerzésére. Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapoktatás történik a képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

A képzés első évében nagy hangsúlyt kell fektetni az alapkészségek (olvasás-szövegértés, számolás, informatika, idegen nyelv) fejlesztésére, az ágazati alapozásra, a szakmai alapok elsajátítására. Az új rendszerben a projektvizsga miatt a projektalapú oktatás meghatározó jelentőségű lehet. Lehetőség van a tanórák projektbe szervezésére. A projekt lehetőséget nyújt az elmélet gyakorlatias megközelítésére, új tananyag megtanulására, begyakorlására, üzemplátogatásra, oktatók együttműködésére, egyéni és csoportos munkára, az élménypedagógia módszerével a hagyományos tantermi tevékenységeket érdekesebbé tenni. A projektnapba szakmai és közismereti órákat is lehet szervezni. A képzésekben hetente egy napot projektben szervezünk meg. A tanuló a projektnapon valamilyen produktumot állít elő.

A második és harmadik évben a legnagyobb kihívás a külső gyakorlati helyen történő képzés. A gyakorlati helyeket is tájékoztatni kell az új kimeneti és vizsgakövetelményekről. A tanuló két napot tölt külső gyakorlati helyen, három napot az iskolában, amelyből egy nap projekt módszerrel van megszervezve. A második évben a szakmai elmélet begyakorlása, a harmadik évben a vizsgára készülés a projekt nap fő feladata.

Az új szakképzési struktúra másik iskolatípusa a SZAKKÉPZŐ ISKOLA

A 3 éves szakképző iskolai oktatás:

- először ágazatot választ a tanuló, a 9. évfolyamon a tanuló ágazati alapoktatásban vesz részt, amelyben a választott ágazat közös szakmai tartalmait sajátítja el, illetve közismereti tárgyakat tanul
- 9. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás, az alapvizsga követelményei szintén a KKK-ban kerülnek meghatározásra
- 9. évfolyam után még a technikummal átjárható a rendszer, mivel mind az ágazati

alapoktatás szakmai tartalma, mind az ágazati alapvizsga teljes mértékben megegyezik a szakképző iskolai és a technikai oktatásban. A közismeret esetében meg kell vizsgálni, melyek azok a tartalmak, amelyeket esetleg pótolni szükséges, amelyet a felvétel, átvételi helyi szabályokban ki kell fejezni.

- 10. és 11. évfolyam szakirányú oktatás szakképző iskolában vagy duális képzőhelyen (duális keretek között, elsősorban vállalatnál) zajlik
- A tanuló ösztöndíjat / a duális képzésben résztvevő a szakképzési munkaszerződés alapján munkabért kap
- A tanuló a sikeres vizsga után szakmai bizonyítványt kap.

Műhelyiskola

- azok, a klasszikus iskolai környezetben nehezen oktatható, fejleszhető fiatalok tudnak ily módon részsakmát szerezni, akik lemorzsolódnának, és végzettség nélkül lépnének ki a szakképzésből,
- a műhelyiskolába korábban lemorzsolódott, szakmával nem rendelkező fiatalok is bekapcsolódhatnak
- egy mester és egy pedagógiai mentor mellett addig marad a tanuló a képzésben, míg részsakmát nem szerez, de maximum 24 hónapig
- a szakma tanulása a gyakorlati képzés helyszínén történik
- nincsenek közismereti tantárgyak, a szakmai elméletet a gyakorlatba integrálva sajátítja el a tanuló/ képzésben részt vevő személy
- dobbantó programból a műhelyiskolába tovább lépő tanuló/ képzésben részt vevő személy a részsakmával együtt alapfokú végzettséget szerez
- nem tanévhez kötött, legalább hat, legfeljebb huszonnégy hónap, ezen belül egyéni fejlesztési terv alapján folyik az oktatás

Dobbantó program

- általános iskolát el nem végző, tizenötöik életévét betöltött tanulók számára
- alapkompétencia fejlesztés
- továbblépés közvetlenül csak a műhelyiskolába lehetséges

Orientációs évfolyam

A kompetencia- és orientációs fejlesztésre irányuló előkészítő évfolyam lehetőség azoknak a fiataloknak, akik bizonytalanok a pályaválasztásban, vagy az általános iskolát kompetenciahiánnyal fejezik be. Feladata nem az általános iskolai tananyagok ismétlése, hanem kompetenciák felmérésére alapozott fejlesztés. Az előkészítő évfolyam lehetőségét biztosít az ágazatok, szakmák megismerésére, segíti a tanulók sikeres szakmaválasztását. A szakképző iskolába való belépésnek feltétele, hogy rendelkezzen a tanuló azokkal az alapkompétenciákkal, melyek alapvetően szükségesek a szakma elsajátításához.

Az orientációs év célja:

- jövőkép és életpálya kialakítása
- az erősségek felszínre hozása, sikerélmény megélése
- személyes kompetenciák fejlesztése (problémamegoldás, kreativitás)
- társas kompetenciák fejlesztése műhelygyakorlaton (kommunikáció, konfliktuskezelés)
- alapkompétenciák fejlesztése (szövegértés, alapvető számolás, digitális kompetenciák)
- szakmák, ágazatok megismerése gyakorlati körülmények között

Szakmára felkészítő szakmai oktatás

- Iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli képzési forma, felnőttképzési jogviszony kapcsolódik hozzá;
- két szakma és egy szakképesítés megszerzése ingyenes;
- a képzés szakmajegyzék alapján történik, ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás szakaszaira bomlik;
- a szakmai vizsga akkreditált vizsgaközpontban, KKK alapján történik.

3.2. A szakképzés dokumentumai

A szakképzés központilag kiadott és helyileg készített dokumentumokból, és ezek együttműködő rendszeréből áll.

A szakképzés magában foglalja a szakmai oktatást és a szakmai képzést. Az előbbiben a szakmára és a részsakmára, az utóbbiban a szakképesítésre történő felkészítés folyik. Az előbbi a korábbi terminológia szerinti iskolai rendszerű képzés, az utóbbi a korábbi terminológia szerinti iskolarendszeren kívüli képzés fogalmának feleltethető meg.

A **szakmai oktatás** keretében az állam középfokú oktatást biztosít. A szakmai oktatás jelenleg 178 szakmára való felkészítést foglal magában közismereti oktatás, ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás keretében. A szakmai oktatás elvégzését követően a szakmai vizsgának az akkreditált vizsgaközpontban történő sikeres letételével középfokú végzettség és államilag elismert szakképzettség szerezhető, amit technikumban végzett szakmai oktatáshoz kapcsolódóan oklevél, szakképző iskolában végzett szakmai oktatáshoz kapcsolódóan szakmai bizonyítvány igazol.

A **Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK)** a tanulási szakasz végére elérendő kompetenciák leírását rögzítik (a tanuló milyen összetettségű tudással, milyen önállósággal, milyen feladatok elvégzésére képes).

Az intézményben oktatott szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei és Programtervei az alábbi felületen érhetők el: <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>

A **helyi programtervek** a megtanítandó és elsajátítandó témaköröket, az ehhez szükséges foglalkozások megnevezését, számát, valamint az iskola és a duális partnerek közötti egyeztetések alapján kialakult óraszámokat rögzítik. (Fellelhetőségükre hivatkozás).

A **szakmai képzés** keretében megszerezhető **szakképesítések** köre nem került jogszabályban rögzítésre. Szakmai képzés a miniszter által nyilvántartásba vett **Programkövetelmény alapján** indítható. A Programkövetelmények tartalmazzák a szakmai képzés tartalmi (kimeneti) követelményeit és a szakmai képzéshez kapcsolódó – a szakmai képzéstől elváló és függetlenül szervezett - képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírását.

3.3. A szakmánként megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek

- az I. számú melléklet tartalmazza.

3.4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulóink elméleti-gyakorlati felkészülését naponta rendszeresen ellenőrizni és értékelni kell. Napi munka során ellenőrizni kell a soros feladatok végrehajtását (házi feladat elkészítését,

a szükséges felszerelések meglétét, stb.) Az ellenőrzést úgy kell végrehajtani, hogy az ne váljon öncélúvá, a tanulók nevelése érdekében történjen.

Az értékelésről adott információk közlésére tanév közben, félévkor és év végén a hagyományos papír alapú-, és az elektronikus ellenőrzőt használjuk.

Átfogó értékelésre a tanév folyamán két alkalommal kerül sor: félévkor és év végén.

Az értékelésbe vont tanulói megnyilvánulások: a tantárgyak követelményeinek elsajátítása terén nyújtott teljesítmény érdemjeggyel, osztályzattal kifejezve, valamint a magatartás és szorgalom minősítése osztályzattal, illetve szövegesen.

3.5. Beszámoltatás formái, értékelése

Az írásbeli beszámoltatás

Az ellenőrzés formái és követelményei igazodnak az érettségi és a szakmai vizsga követelményeihez, tehát a tanulók olyan feladatot kapnak, amelyek ezen vizsgák sikeres letételét szolgálják.

A tanulók tudásának ellenőrzésére az alábbi írásbeli számonkérési formákat alkalmazzuk:

Írásbeli felelet, röpdolgozat: 1 tananyagból, maximum 3 tananyagra visszamenő ismétléssel. Íratását az oktató nem köteles bejelenteni a diákoknak. Ez az ellenőrzés érintheti az osztály egészét, vagy csak néhány tanulót. Az érdemjegy fajsúlya megegyezik a feleletével. Több (3-5) óra anyagából íratott dolgozat bejelentése legkésőbb a számonkérést megelőző órán kötelező.

Témazáró dolgozat: íratásának szándékát az oktatónak egy héttel korábban be kell jelenteni. Egy napon a tanulókkal két tantárgynál többitől nem lehet témazáró dolgozatot íratni.

- A témazáró dolgozatot egy összefoglaló órának kell megelőznie. A hiányzás miatt meg nem írt témazáró dolgozatot a tanulónak az oktatóval egyeztetett időpontban pótolnia kell.
- A dolgozatok összeállításánál figyelembe kell venni az osztály/csoport tanulóinak eltérő képességeit. A dolgozat pontozását az oktató saját belátása szerint határozza meg. A pontszámok jegyekre váltásánál figyelembe kell venni a tantervi követelményeket.
- A dolgozatokat az oktatónak két héten belül kell kijavítania.
- A dolgozatokat a diákok kijavítva és értékelve visszakapják. A témazáró dolgozatokat az oktató őrzi a tanév végéig, azokat a szülő az oktatói fogadóórán megtekintheti. A témazáró dolgozatok eredményéről minden esetben értékelő megbeszélés formájában tájékoztatni kell a tanulókat.
- Egy dolgozatra egy érdemjegyet adunk (kivéve a magyarból írott esszé, ahol a tartalmi és nyelvi szempontot is értékelünk). A dolgozatra tört jegy nem adható.

Szóbeli beszámoltatás

A szóbeli felelet tartalma: adott tananyag (lecke, házi feladat) összefüggő, esetleg kérdések alapján történő elmondása.

Minősítése

Jeles: ha összefüggő, önálló felelet.

Jó: ha több segítő kérdéssel elmondott, de önálló a felelet.

Közepes: ha kérdések alapján mondja el a tanuló a tananyagot.

Elégséges: ha csak a helyi tanterv minimum szintjét teljesíti adott tananyagból a kérdésekre.

Elégtelen: minimumszint alatti teljesítmény.

Projektmunka

A szakképzés vizsgarendszerének átalakulása igényli a vizsgaszituáció begyakorlását. A szakmai vizsga projektalapú, ezért az értékelésnél megjelent a projektjegy.

A projekt egy komplex, több feladatelemet tartalmazó, gyakorlatias munkaforma, amely megvalósítása során felhasználja az elméleti ismereteket.

A projektjeggyel legalább 6 tanóra időtartamú foglalkozássorozatot értékelünk, mely tartalmazhat

- több tantárgyat, mely egy produktum elkészítésére,
- vagy egy tantárgy nagyobb időigényű feladatának teljesítésére irányul,
- illetve portfólió elkészítésével kapcsolatos átfogó tevékenységet.

A projektjegy magában foglalja a tervezés, megvalósítás és felhasználás részfolyamatait, tartalmaz dokumentációt, produktumot, prezentációt.

Egyéb beszámoltatási formák

Órai és otthoni munka

A tanuló órai teljesítménye az oktató belátása szerint értékelhető, de nem lehet fegyelmező eszközként használni.

- A csoportmunkát, projektnapon nyújtott teljesítményt vagy kiselőadást az oktató osztályzattal értékelheti. Beleszámít az átlagba, de nem egyenértékű egy dolgozatjeggyel.

Házi dolgozat

- Adott témakörön belül előzetes felkészülés, könyvtári gyűjtőmunka segítségével írt, önálló szemléletű, esszéjellegű munka. Értékelése az órai munkának megfelelő.

Az értékelés szabályozása

- A tanuló értékelése iskolánkban minden tantárgyból érdemjegyekkel történik. Általánosan elvárható az, hogy egy félévben a heti óraszám + egy osztályzattal rendelkezzen minden tanuló.
- A jegyek egyenrangúak, de a témazáró dolgozatok jegyei a kerekítésnél mérvadóak. Az oktató döntésénél az addig megszerzett jegyeken kívül figyelembe veheti a tanuló egész éves munkáját, a szorgalmát, a tanuló képességeit, esetleges hátrányos helyzetét.
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján az igazgató mentesíti a tanulót bizonyos tantárgyak, tantárgyrészek osztályozással való értékelése alól. Ebben az esetben a tanuló fejlődését, előrehaladást szövegesen kell értékelni. Ha valamely számonkérési mód alól van felmentése a tanulónak, biztosítani kell, hogy egyéb lehetséges módokon az elegendő érdemjegy a tanév során lehetővé tegye az osztályzattal való értékelést.
- Az év végi osztályzat megállapításakor az egész évi teljesítményt kell figyelembe venni.
- Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, az oktatói testület felhívja az érdekelt oktatót, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg a döntését. Ha az oktató nem változtatja meg a döntését, és az oktatói testület annak indoklásával nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.
- Az iskolai adminisztráció elektronikus felületen az E-KRÉTA rendszerben történik

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- házi feladatként nem jelölhető ki olyan tananyag önálló feldolgozása, amivel a tanórán nem foglalkoztak;
- a megtanulandó tananyag legyen pontosan kijelölve, az írásbeli feladatok megoldásának módja is legyen megfelelően előkészítve;
- a házi feladatok elkészítését az oktatónak minden esetben ellenőriznie és szóvegesen értékelnie kell;
- a tanítási szünetek idejére adott házi feladatok mennyisége megegyezik a tanítási időszakban egyébként szokásossal.

3.6. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje:

A szakképző intézmény a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább öt munkanap egybefüggő felkészítést szervez.

A felkészítő tevékenység szervezését a gyakorlati oktatásvezető végzi.

A tanuló a felkészítő tevékenységre irányuló kérelmét írásban adja le a gyakorlati oktatásvezetőnek folyóév március 31-ig.

A felkészítést a végzős tanuló utolsó tanítási napja és a vizsga napja között kell megszervezni.

A felkészítő tevékenység legalább 4, legfeljebb 7 óra időtartamú.

A felkészítést végző oktató a felkészítő tevékenységről beszámolót készít a gyakorlati oktatásvezetőnek.

4. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Az iskolai egészségfejlesztés, a tanulók egészségben nevelése akkor hatékony, ha teljeskörű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;
- nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;
- nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne; és
- nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó, külső képzőhelyek) is.

A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordít a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné

területére terjednek ki.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az idevágó nemzetközi és hazai szakirodalom bizonyítékai szerint az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a jobb egészséget:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társas kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, oktatókkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző népbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek, cukorbetegség) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a

tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

4.1. Egészségnevelési elvek

Alapelvek:

- a gyermekek egészséges életvitelének kialakítása, fenntartása (mozgás, táplálkozás, higiénia, lelki egészség);
- a gyermekek felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért;
- életvezetési képességek fejlesztése;
- elfogadó és segítőkész magatartás kialakítása a beteg, sérült és fogyatékos embertársaink iránt;
- a környezet leggyakoribb egészséget, testi, lelki épséget veszélyeztető tényezőinek megismertetése, ezek elkerülési módjaira való felkészítés;
- a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése (a nemet mondani tudás);
- felkészíteni a tanulókat a stresszhatások feldolgozására;
- a rendszeres testedzés megvalósítása;
- szexuális kultúra és az életkornak megfelelő helyes magatartás kialakítása;
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.
- az egészséges környezet fenntartása;
- az egészségnevelés minden dolgozó feladata;
- együttműködés a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal;
- egészségügyi szolgáltatások feltételeinek megteremtése;
- teret adunk a lelki egészséget és tanácsadást biztosító programoknak;
- segítjük az iskolahasználók egészségének megőrzését;
- felkészítjük tanulóinkat a lelki egészség megtartására, a lelki egyensúly megteremtésére;
- tanítási órákon beszélgetünk családtervezésről, a harmonikus párkapcsolatról;
- felhívjuk a figyelmet az egészségkárosító magatartásformákra.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából kiemelt területek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- a testi higiénia,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a tanulási környezet alakítása,
- a tanulás tanulásának technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a szenvedélybetegségek elkerülése, drogprevenció,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, betegápolás, gyógyszerhasználat),
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás, balesetek elkerülése),
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, felvilágosítás, AIDS prevenció.

Területei:

- a. Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:
  - mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
  - táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
  - öltözködés,
  - higiénia, tisztálkodás,
  - észszerű napirend kialakítása,
  - egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a nevelésben.
- b. Egészségügyi szűrővizsgálatok: pl. gerincvizsgálat, szemészet, fogászat stb.
- c. Egészségnevelési nap, verseny szervezése.

4.2. Egészségfejlesztéssel és -neveléssel kapcsolatos céljaink

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük, a társadalomba való beilleszkedésüknek segítése.
- Az egészséges életmód, életvitel szokásrendszerének kiépítése úgy, hogy ezek számukra értéké váljanak, az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátítása, kialakítása.
- Primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegség-megelőzési módokat, tudatosítani a tanulóknak az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Megértetni a tanulókkal a rend, a tisztaság, a fegyelmezett élet élethosszabbító szerepét, jelentőségét.
- A családi életre felkészülés, felelősségteljes szexuális kultúra kialakításának elősegítése.
- Játékos, egészségfejlesztő testmozgás tanulói igényének elősegítése.
- Az oktatók kompetenciájának erősítése az egészségnevelés területén.

4.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- A mindennapos testmozgás megszervezése.
- A tanulók egészségi ismereteinek, műveltségének fejlesztése meglévő ismereteikre alapozva.
- Pozitív egészséges életfelfogás megalapozása, előkészítése.
- A biztonság és veszélyhelyzetek felismertetése, a helyes döntés elősegítése.
- Szemlélet kialakítása a diákokban („az egészség érték”).
- Az ember legfontosabb biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzőinek megismerttetése.
- Mentálhigiéné, krízisprevenció – önismeret, önkontroll, pozitív életszemlélet elsajátíttatása.
- A konfliktus- és válságkezelés lehetséges megoldásainak megismerttetése, elsajátíttatása.
- A szabadidő egészséges, kulturált felhasználásának megtanítása.
- Ösztönzés környezetkímélő magatartás és életmód kialakítására, a környezeti higiéné fenntartására.
- Gondoskodás az osztálytermek és a gyakorlóhelyek megfelelő és rendszeres

szellőztetéséről, tisztaságáról és az egyéb ergonómiai követelmények biztosításáról.

- A tanulók egyéni testi adottságainak és egészségi állapotának a tantermi és a gyakorlati oktatás során (gerincferdülés, szemészeti rendellenesség stb.) történő figyelembevétele.
- Kiemelt figyelem fordítása az egészséges táplálkozás követelményeire a tanulók menza igénybevétele során.
- Az iskolai büfé üzemeltetőjének ösztönzése az egészséges élelmiszerek forgalmazására.

Az egészségnevelést végzők

- Oktatók
- Iskolaorvos
- Védőnő
- Ifjúságvédelmi felelős
- Diákönkormányzatot segítő oktató
- Külső szakemberek

4.4. Az egészségnevelés színterei

Egészségnevelés a tanórákon

Fontos a megfelelő pedagógiai módszer, a személyes példaadás, a következetesség, az egységes követelményrendszer közvetítése, hogy az egészséges életvitel elemeit a tanulóink belsővé alakítsák.

Külön figyelmet fordítunk minden tantárgy esetében a tananyagtartalom és az egészségfejlesztési feladatok csatlakozási pontjára. Kiemelt jelentőségűek a természetismeret, a testnevelés, az idegen nyelv, a történelem tantárgyak és az osztályfőnöki órák, emellett fontos szerep jut a szakmai tantárgyaknak is.

A szakképző évfolyamon tanuló diákok a szakmai képzésük során megismerkednek a munkavégzésük során fellépő egészségkárosító hatásokkal és azok megelőzésének lehetőségeivel. A gyakorlati foglalkozások keretén belül megtörténik a tanulók általános felkészítése az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre, a biztonságos munkavállalói magatartáshoz szükséges kompetenciák elsajátítására. Az iskola biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit. Műszaki megelőzés, zárt technológia, a biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések révén. A szakoktatáshoz illeszkedő tantárgyak tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk minden egészséget veszélyeztető tényezőre /környezetszennyezés egészségkárosító hatásai/, továbbá az egészséget óvó élelmiszer alapanyag előállításai és feldolgozási technológiák elsajátítására.

Természetismeret

A tanulók ismerjék meg:

- az emberi test felépítését és működését, az egyes szervrendszerekhez kapcsolódó betegségeket és azok tüneteit, megelőzésük és a lehetséges gyógykezelések módját,
- a tápanyagok, vitaminok, ásványi anyagok szervezetre gyakorolt hatását, fontosságát,
- a gyógyhatású növényeket,
- az életmód és az egészség összefüggéseit.
- a civilizált élethez kapcsolódó azon anyagokat, amelyekkel a mindennapi élet során találkozunk (élelmiszer-adalékanyagok, háztartási vegyszerek),

- az egészségre káros környezeti hatásokat (vegyi anyagok, sugárzások), a velük való érintkezés elkerülésének módjait,
- az ismert gyógyszerek, drogok összetételét, hatásait, a legális és illegális drogok rövid és hosszú távú, testet és lelket is érintő negatív hatásait,

A tanulók legyenek tisztában:

- a lokális környezetükre gyakorolt hatásukkal,
- a szennyezések földrajzi, társadalmi és gazdasági következményeivel,
- a globális problémák előzményeivel és kezelési lehetőségeivel,
- a klímaváltozás és a társadalmi lét kapcsolatrendszerével.

Testnevelés

- Épüljön be a diákok életébe a mozgás rendszerességének öröme, testi-lelki életre gyakorolt pozitív hatása.
- Tudatosuljon, hogy a mozgásnak fontos szerepe van a különböző (pl.: mozgásszervi, keringési) betegségek megelőzésében.
- Alakuljon ki a tudatos, egészséges énképük és tudjanak nemet mondani a káros szenvedélyekre.
- Fel kell hívni a tanulók figyelmét a személyi higiéne fontosságára.

Idegen nyelvek:

Sajátítsák el a következő témaköröket:

- sport, mozgás, kirándulás,
- egészségi ellátás, gyógykezelés,
- környezetszennyezés,
- az életkornak megfelelő napirend és időbeosztás.

Történelem, társadalomismeret:

- Ismerjék meg a különböző korok életkörülményeit, egészségügyi állapotait, világjárványait.
- Ismerjék meg a globális problémákat, azok következményeit, megoldási lehetőségeket.
- Az ember és környezete kapcsolatának alakulása a történelem során

Osztályfőnöki óra

- Társas kapcsolatok (a család szerepe régen és ma, a szűk család jelentése),
- az egészséges életmód és a szándékos egészségrombolás,
- szenvedélybetegségek (a dohányzás, az alkohol és drogfogyasztás ártalmi),
- a dohányzás élettani hatásai, a leszokás lehetőségei
- az alkoholizmus élettani hatásai, társadalmi veszélyei,
- A kábítószer és fajtái, veszélyei.
- A környezetszennyezés egészségkárosító hatásai és a megelőzés lehetőségei,
- a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségei.
- alkoholizmus és a kulturált alkoholfogyasztás,
- az alkoholizmus elleni küzdelem,
- küzdelem a kábítószerrel szemben,
- egészséges önkép, önkifejezés (testékszerek, tetoválás, szolárium, műköröm, divatkövetés),

- mozgás, a sport jelentősége,
- trauma, sokk elkerülése, segítségkérés és elfogadás.
- nemi kapcsolatok, nemi erkölcs,
- nemi betegségek, védekezés a nemi betegségek ellen,
- az AIDS veszélyei, terjedése, tünetei,
- a fogamzásgátlás módszerei,
- a művi terhesség-megszakítás veszélyei,
- a lelki betegségek típusai, felismerése, kezelése,
- munkahelyi, iskolai stressz okai, kivédelési lehetőségek,
- egészséges étrend, életmódváltás.
- Párvalasztás, házasságkötés,
- életmód, életvitel a családban,
- egészséges életmód és életminőség,
- a magyar lakosság egészségügyi mutatóinak elemzése,
- rizikófaktorok felismerése, megelőzése,
- a magyar egészségvédelem története,
- mentálhigiéne (problémák, következmények), stressz.

Egészségnevelés a tanórákon kívül

- Délutáni szabadidős foglalkozások, sportprogramok, vetélkedők, előadások (pl. drogrevenció) szervezése, kiállítások megtekintése.
- Tanulmányi, szabadidős kirándulások megszervezése.
- Elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása délutáni felkészítő foglalkozásokon
- Szervezett vérédonon való részvétel nagykorú diákjaink bevonásával.
- „TeSzedd!” akcióba való bekapcsolódás.

4.5. Az iskola kapcsolatai az egészségnevelésben

Belső kapcsolatok

Az egészségfejlesztés - és nevelés résztvevői:

- iskolavezetés,
- oktató testület, ezen belül a munkaközösségek,
- diákönkormányzatot segítő oktató,
- iskolaorvos, fogorvos, iskolai védőnő.

Külső kapcsolatok

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, a különböző szakemberek, szakértők bevonására.

- Gyermekjóléti Szolgálat
- A Vöröskereszt városi és vármegyei szervezete
- Művelődési intézmények
- Pedagógiai Intézet
- Rendőrség
- Járási gyámhatóság
- Karcag Városi Önkormányzat
- Külső képzőhelyek

4.6. Környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelés célja a kölcsönös függőség ok-okozati összefüggéseinek, helyi és globális szintek kapcsolatainak és a biológiai és társadalmi sokféleségnek bemutatása. Diákjainkban szeretnénk kialakítani a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, az egészséges életmód igényét, illetve az ehhez vezető módszerek elsajátítását, melyek a következők:

- Ökológiai szemlélet- és gondolkodásmód
- Kreativitás
- Szintetizálás és analízis
- Vitakészség és kritikus véleményalkotás
- Kommunikáció és médiahasználat

4.7. A környezeti nevelés szinterei

A tanórákon megvalósul az adott témához kapcsolódó környezetvédelmi vonatkozások ismertetése, kiemelten a hétköznapi élettel kapcsolatos problémák bemutatása. A szemléltetéshez, önálló és csoportos adatgyűjtéshez, információszerezéshez és az adatok, információk feldolgozásához használjuk iskolánk fejlett audiovizuális és informatikai lehetőségeit. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, és önállóan képesek legyenek azok kiegészítésére és továbbfejlesztésére, mert így látjuk biztosítottnak, hogy környezettudatos, felelősen gondolkodó személyiségekké váljanak. A tanórán kívüli programok a tanórákon szerzett ismeretek színesítésére, elmélyítésére, kiegészítésére és összehangolására nyújtanak lehetőséget. Hagyományosan szervezett programjaink a következők:

- Természettudományos terepgyakorlat a környezetvédelmi szakmacsoportoknál.
- Tanulmányi kirándulások.
- Kiállítások és programok szervezése a "jeles napok" valamelyikén (évente változó témában).

4.8. Fejlesztési lehetőségek a környezeti nevelés terén

- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában - Drogprevenációs program folytatása
- A város természeti értékeinek feltérképezése
- A kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése
- Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása az iskolában

Fogyasztóvédelmi ismeretek

A fogyasztóvédelmi ismeretek oktatásának, az ezzel kapcsolatos készségek kialakításának a magyar közoktatásban nincs tradíciója. Bár iskolánk az egyes tantárgyak keretein belül és osztályfőnöki órákon eddig is megragadta a téma kínálta lehetőségeket fogyasztóvédelmi kérdések tisztázására, ez a munka sok tekintetben nem volt összehangolt. A fogyasztóvédelmi nevelési program elkészültével és alkalmazásával az eddigi munka összehangolttá válik és fontos tartalmi elemekkel egészül ki. Fogyasztóvédelmi nevelés programunk kidolgozásánál a következő szempontokat tartjuk kiemelkedően fontosnak:

- Az állampolgárnak igen sok ismeretre van szüksége ahhoz, hogy eligazodjon az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezetben, mely ismeretek időről időre változnak.

Ezért nem ezen információk maradéktalan közlését, hanem az eligazodást szolgáló elsődleges információk átadását, illetve alapvető készségek kialakítását tartjuk feladatunknak.

- A tudatos és kritikus fogyasztói magatartás önmaga és környezete állapotára odafigyelő és egészségét óvó személyiséget feltételez. Célunk, hogy diákjaink ilyen személyiségekké váljanak, ezért a fogyasztóvédelmi nevelést nem csak az egyes tantárgyak ismeretanyagába építjük be, hanem összekapcsoljuk a környezeti és egészségneveléssel is.

5. Pályaorientáció

Az utóbbi évtizedekben tehát egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a pályaválasztás nem egy életre szóló egyszeri, visszavonhatatlan esemény az egyén életében, hanem olyan folyamat, amelyben döntések sora várható, amelyben változtatásra, megújulásra való képességgel kell részt vennie. Azért is szükség van az újradöntésekre, mert nemcsak a pályák fejlődnek, alakulnak át, hanem az egyén pályairányultsága is változhat az élete során. A XXI. század emberének életében minden bizonnyal újra és újra előfordulnak tanulási periódusok, az életpálya-építéshez kapcsolódó döntési pontok, és ezért alapvető, hogy tudjon önállóan tanulni, személyiségéhez illeszkedő választási alternatívákat kidolgozni és az ehhez szükséges információkat megkeresni.

Iskolánk a pályaorientációs programjai

- az általános iskolások hetedikes, nyolcadikos tanulóinak, illetve szüleiknek segítünk, megkönnyítve a továbbtanulással kapcsolatos döntéshozatalt,
- az általános iskola alacsonyabb évfolyamai számára a szakmatanulásra érzékenyítés
- a középiskolás korosztály számára segítünk az esetleges pályamódosításban, életpálya-építésben.
- A tanítási évben – a tanítási napokon felül – az oktató testület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra a nappali oktatás munkarendje szerint működő technikumban, szakképző iskolában hét tanítás nélküli munkanapként használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap kizárólag pályaorientációs célra használható fel.

5.1. Pályaorientációs szolgáltatás általános iskolai tanulók részére

Fontos feladat a tanulói létszám megtartása, emelése. Az általános iskolákat tájékoztatnunk kell a szakmai képzés változásairól, a tanulók előtt álló tanulmányi utakról és az iskolánk által biztosított lehetőségekről. Segítséget kell adnunk az általános iskoláknak a pályaorientációs tevékenységükhöz, együtt kell működnünk, hogy a tanulók és szüleik helyesen döntsenek a továbbtanulásban, a pályaválasztásban.

Az elmúlt években a helyi általános iskolákkal együttműködés alakult ki a pályaorientáció területén. Az a tapasztalat, hogy érdemes a szakmával egészen fiatal korosztályokat megcélolni. A hetedik-nyolcadik osztályosok már valamilyen szinten döntöttek a továbbtanulás irányáról. Érdemes a fiatalabb korosztályokat is megcélolni, hogy minél korábban kialakuljon a gyermekben az érdeklődés valamely szakma iránt. Az általános iskolák pályaorientációs napja mellett érdemes lenne az együttműködés más formáit is kipróbálni: szakköröket indítani, technika órát tartani, szakmabemutatót tartani.

Pályaorientációs nap:

- általános iskola hetedikes, nyolcadikos tanulói számára az iskolában megtalálható ágazatok bemutatása
- tevékenységközpontú,
- 3-4 óra terjedelemben
- ágazatonként 20-30 perc időtartamban
- 5-6 ágazat megismerése, kipróbálása
- szeptember második felében

Nyílt nap:

- általános iskola hetedikes, nyolcadikos tanulói számára az iskolában következő évre meghirdetett szakmák bemutatása

- bemutató órák a tanulók bevonásával
- 3-4 óra terjedelemben
- legalább 45 perces időtartamban
- 2-3 szakma bemutatása, kipróbálása
- november második felében

Általános iskolák pályaaorientációs tevékenységében közreműködés

- 1-8 évfolyam számára
- iskolánkban szakmabemutató, vagy
- általános iskolába kitelepülés
- Pályaválasztási börzéken való megjelenés

Digitális Közösségi Alkotóműhely látogatása

- ahol a műhelymesterrel, egyeztetve különböző tematikus foglalkozásokon vehetnek részt az érdeklődő tanulócsoportok.

5.2. Pályaaorientációs szolgáltatás középiskolás tanulók részére

A középiskolás korosztályt tájékoztatjuk a szakmai vizsga, vagy az érettségi vizsga utáni tanulmányi utakról és az iskolánk által biztosított lehetőségekről.

- Más iskolákban tájékoztatók tartása
- Szakmakóstoló rendezvény
- prospektusok, hirdetések eljuttatása
- honlapon a szakképzés népszerűsítése

5.3. Pályaaorientációs szolgáltatás iskolánk tanulói részére

Átvezető hét

- 9. évfolyam tanulói számára
- iskola megismerése, önismeret, szakmaismeret,
- újrادöntés lehetősége

Pályaaorientációs nap

- a diáknaphoz hasonlóan
- játékos keretek között
- ki lehet próbálni a szakmákat.
- sporttevékenységgel összekötve
- újrادöntés lehetősége

Osztályfőnöki óra keretében

- önismerettel,
- továbbtanulási lehetőségekkel,
- iskolatípusokkal foglalkozunk

Szakmai órák keretében

- pályaismerettel
- Üzemlátogatások szervezése

Tanórán kívüli foglalkozások szervezése

- szakkörök indítása

Digitális Közösségi Alkotóműhely látogatása

ODM programok

Az orientációs osztály indításával, a dobbantó programmal, a műhelyiskolával új lehetőségek nyílnak a bizonytalan, a hátrányban lévő, a tanulási nehézségekkel küzdő, vagy akár a korábban tanulmányaikat félbehagyó, lemorzsolódott tanulók előtt.

6. Felnőttek oktatása

6.1. Célok és feladatok a felnőttek oktatásában

Iskolánk felnőttoktatásának legfőbb feladata a belépők hozott tudásához igazodó, az egyén élethelyzetének megfelelő, a szakmatanulást/szakmaváltást elősegítő, átjárható, differenciált oktatási rendszer kialakítása, működtetése. Olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit.

A feladatunk olyan rugalmas, nagy hatékonyságú oktatási formák kialakítása, amelyek biztosítják:

- a tanulók felkészítését az általánosan művelő szakasz befejezésére,
- a nem tanköteles korú tanulók felkészítését az érettségi vizsgára,
- a munkaerőpiaci esélyek növelését, új szakmák megszerzése által.

Az iskola a felnőttképzési tevékenységét a Karcagi Szakképzési Centrum iránymutatása és ellenőrzése alatt végzi.

Az intézmény a munkaerő-piaci igények alapján felmerülő felnőttképzéseket a Centrummal együttműködve szervezi meg. Az új igényként felmerülő felnőttképzések óraterveit és képzési programjait az intézmény elkészíti.

Az intézmény biztosítja az előzetes tudásbeszámítás és az előzetes tudásmérés lehetőségét, a tudásméréshez szükséges mérőeszközöket, valamint az ezek eredményeként felmerülő egyéni tanulási utakat.

Az intézmény a felnőttképzésbe lehetőség esetén duális partnereket von be, melyek képzési igényeit a képzés szervezésekor, a felnőttképzési óratervekben figyelembe veszi, a képzési programot a duális partnerekkel összehangolja, majd velük együttműködve szervezi meg. (Képzési programok, óratervek feltalálási helye)

6.2. Pedagógiai alapelvek, elvárások

A felnőttek oktatása által felvállalt funkciói iskolánkban

- Pótló-rehabilitáló funkció: az iskolázottságbeli hiányok pótlása
- Továbbképző funkció: új tudások átadása munkavégzéshez, szakmaváltáshoz szükséges ismeretek nyújtása
- Művelő funkció: a mindennapi léttel család, gyereknevelés, személyiségfejlesztés, stb.– kapcsolatos ismeretek átadását, készségek kialakítását segíti

6.3. Belépés feltétele

Iskolánk az iskolarendszerű oktatáson belül esti tagozaton biztosít szakmatanulási lehetőséget.

- Az esti tagozaton az első és második szakképzés megszerzése ingyenes.
- A képzésekre a tankötelezettség teljesítése után (16 év) korhatár nélkül bárki jelentkezhet.

- Szükséges iskolai előképzettség: a választott szakképzettségtől függően alapfokú iskolai végzettség vagy érettségi.
- Érettségi megszerzésére irányuló képzésre jelentkezésnél iskolarendszerű oktatásban szerzett szakma megléte.
- Egészségügyi alkalmassági követelményeknek való megfelelés.

Előzetes tanulmányok beszámítása:

Élni kíván az iskola az évbeszámítás és az előzetes tanulmányok beszámításának lehetőségével, azokban az esetekben, ahol megnyugtató a tanuló előzetes felkészültsége. Ezt kérvényeznie kell a tanulónak, és az oktatói testület dönt arról, hogy megadja-e a magasabb évfolyamba lépéshez szükséges engedélyt. Az engedélyt az oktatói testület szintfelmérő vagy különbözőzeti vizsgálathoz kötheti.

Elvünk, hogy a jelentkezők az oktatásba való belépése elé minél kevesebb akadályt állítsunk. Rugalmasan, nagy toleranciával, személyre szabottan jelöljük ki a tanuló számára optimális belépési szintet az oktatási formán belül. Ilyen módon biztosítjuk a második esélyt a tanulónak, és tanulmányok közben emeljük a követelményeinket az érettségi követelmények szintjére.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy „menet közben” is lehessen más utat, más lehetőséget választani, ha a tanulmányok folytatása akadályokba ütközik (halasztás, előrehozott vizsga).

Szakképző évfolyamokon előzetes tanulmányok beszámítására egyéni elbírálás alapján, a választott szakképesítés Szakmai és Vizsgakövetelményében foglaltak szerint van lehetőség. A hiányzó tantárgyakból különbözőzeti vizsga letételét írhatja elő az igazgató.

6.4. Helyi tanterv/Szakmai program kialakításának elvei

A felnőttképzés és a nappali képzés tanulmányi követelmény rendszere megegyezik. A nappali képzésben alkalmazott helyi tanterveket és szakmai programokat alkalmazzuk az egyes tantárgyak, témakörök óraszámainak felezése mellett.

A szabadon tervezhető, kötelező tanítási órákat a vizsgatantárgyak óraszámainak növelésére fordítjuk, ezzel is támogatva a tanulók vizsgára való eredményes felkészülését.

Emeltszintű érettségi vizsgára való felkészítést az intézmény csak nappali tagozatos képzésben tud vállalni, az esti vagy levelező formában felelősséggel a középszintű érettségi vizsga célozható meg.

6.5. Tárgyi feltételek, munkarend

Az esti és levelező tagozat munkarendjét a nappali rendszerű oktatás munkarendjéhez igazítjuk. Az oktatás helyszíne az iskola épülete és tanműhelye. A nappali tagozat tanítási órái után az iskola tantermei, eszközei, kiszolgáló helyiségei rendelkezésre állnak.

Az esti munkarend szerint hétköznap (hetente 3 alkalommal) délután, órarend szerint zajlik, 45 perces tanítási órákkal, az órák között 10 perces szünetekkel. A 45 perces órák 90 perces foglalkozásokká összevonhatóak

6.6. Az iskolai számonkérés formái

Az esti tagozaton az elsajátított ismereteket beszámolókon szerzett érdemjegyekkel mérjük.

A beszámolókon alkalmazott számonkérési formát (írásbeli és/vagy szóbeli számonkérés, gyakorlati feladat, házi dolgozat, projekt feladat) az egyes tantárgyak helyi tantervében határozzuk meg az érettségi, illetve a szakmai vizsgakövetelmények figyelembevételével.

A tantervi követelmények teljesítésének módja: a beszámolókon való eredményes részvétel. A tanév során a munkatervben rögzített időpontokban négy alkalommal szervezünk beszámolót, ahol a tanulók értékelésére a hagyományos ötfokú skálát alkalmazzuk.

A számonkérések tanév közben az adott negyedév tantervi követelményeit, félévkor a félév, év végén a tanév követelményeit kéri számon. Az év végi osztályzat megállapítása a négy beszámoló eredményének az utolsó beszámolóval súlyozott átlaga alapján történik. Az előírt beszámolók letétele kötelező, az esetleges akadályoztatást előre jelezni kell. A végzős évfolyamokon csak három beszámoló van.

6.7. A tagozat magasabb évfolyamára lépés, valamint a vizsgára bocsátás feltételei

A felsőbb osztályba lépés/ vizsgára bocsátás feltétele az adott évfolyam minimális tantárgyi követelményeinek teljesítése valamennyi tantárgyból, és az óralátogatási kötelezettségnek való megfelelés. Szakképzésben további feltétel az ágazati alapozó vizsga teljesítése, valamint a Programtantervben vagy Képzés programban meghatározott összefüggő szakmai gyakorlat teljesítése.

7. KOLLÉGIUM PROGRAMJA

A KSZC Varró István Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma Pedagógiai Program

A kollégium az iskola intézményegysége, annak Szakmai programjának figyelembevételével készíti el saját pedagógiai programját.

7.1. A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfunkciója megteremteni a megfelelő feltételeket azon gyerekek számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, illetve akiknek a szülő nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium pedagógiai tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti - a diákok önszerveződése során kialakuló "mikro társadalomban" - az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítását, gyakorlását. Ezzel a kollégium sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium fontos társadalmi funkciója, hogy a diákok számára - területi és szociális helyzetüktől függetlenül - biztosítja a tudáshoz jutás esélyét, így részt vesz a társadalmi mobilitás elősegítésében.

7.2. A kollégiumi nevelés célja

A bentlakásos intézmény sajátos eszközeivel a diákok harmonikus és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. A Karcagi Szakképzési Centrum Varró István Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma saját, és a Karcagi Nagykunsági Gimnázium tanulói számára biztosít kollégiumi nevelést. A kollégium tanulói 14 és 22 év közötti lányok és fiúk. Az elmúlt évek felmérései és tapasztalataink alapján a kollégisták nagy százaléka hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű. Családi körülményeiket tekintve a nagyobb hányadot azok a tanulók jelentik, akik a hátrányos, leszakadó társadalmi rétegekből jönnek. Taníttatásuk a családnak nagy megterhelést jelent. A kollégium számukra az esélyt adja meg a szüleikénél magasabb egzisztencia megteremtésére. A kollégiumunkban egyre több SNI tanuló lakik. A szülők többségének célja az érettségi és egy szakképesítés megszerzettetése gyermekével.

A középiskolai tanulmányok elkezdése mellett a serdülő gyermek egy olyan közösségbe kerül, ahol megtanulhatja a legfontosabb együttélési szabályokat, saját életvitelének irányítását és egy, a további életét befolyásoló életminta modellt is kialakíthat. Ezért nevelési koncepciónk kialakításakor ezeket a körülményeket is tekintetbe kellett vennünk. A kollégista diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a oktatók tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

Kollégiumunk szorosan együttműködik iskolával. Ugyanazokat az alapértékeket vallja magáénak, s a kollégium a maga különleges adottságaival erősíti és kiegészíti az iskolai nevelést. Sok foglalkozásunk, programunk közös. Helyileg is összefonódik a két intézmény, hiszen a kollégium és az iskola közös területen található.

7.3. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése, demokratikus és humanista elvek alkalmazása;
- b) a nevelés folyamatát a diákok iránti felelősség, bizalom és szeretet hassa át;
- c) a pedagógiai tevékenységet intellektuális igényesség, kulturált stílus jellemezze;
- d) az alapvető erkölcsi normák betartása;
- e) az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele;
- f) az oktatói tevékenység építsen a diákok öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- g) együttműködés a szülőkkel és az iskolával.

7.4. A kollégiumi nevelés feladata

- a) Tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése
- b) Szociális értékrend és képességrendszer fejlesztése
- c) Az önismeret fejlesztése és a tudományos világkép alakítása

7.5. Személyi feltételek

A kollégiumban a nevelési feladatokat – a köznevelésről szóló törvényben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező – oktató végzi, aki

- képes a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában, - gyermekközpontú,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai, lelki ismeretekkel rendelkezik, - életmódjával, egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, követendő példaként szolgálhat a kollégisták előtt,
- megfelelő empátiával rendelkezik, oktatói eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe,
- személyes jelenlétével folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben résztvevő személyekkel (szülők, osztályfőnökök, oktatók, nevelési tanácsadó szakemberei, történelmi egyházak képviselői).

A kollégiumban a nem oktató munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

7.6. Tárgyi feltételek

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium 1977-ben épült. Funkciójukat tekintve kollégiumként, tanirodaként, tanboltként működik, illetve tankonyha és tanterem is megtalálható benne. Az épület felújításra, korszerűsítésre szorul, a vizesblokk nem felel meg a kor követelményeinek.

Kollégiumunk kereskedelmi szálláshelyként is üzemel. Elmondható, hogy a tavaszi – nyári időszakban a kollégium kihasználtsága ilyen tekintetben elfogadhatónak mondható.

A kollégium épülete kétszintes, a második emeleten a fiúk, az elsők a lányok vannak elhelyezve. Egy-egy szobában 2-4 fő lakik. A délutáni tanuláshoz 2 tanterem áll rendelkezésünkre, ahol oktatói felügyelettel kötelező tanulószobai foglalkozás zajlik, a saját szobákban a szabad tanulás biztosított, melyet szintén egy oktató figyelemmel kísér. Mindkét szinten folyamatos éjszakai ügyelet biztosított.

A szabadidő hasznos eltöltésére, rendelkezésre áll az iskola tornaterme és pályái, egy számítógépekkel felszerelt helyiség (fiúszinten 7 db). A kollégium földszintjén csocsó és légihoki asztal áll rendelkezésre.

7.7. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek optimális testilelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső aránya – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A gyerekek kötelességeit és jogait szabályozza a kollégium házirendje.

A tanulók életrendjének szervezéséhez a köznevelési törvényben előírtak, a ***Kollégiumi nevelés országos alapprogramja*** szolgált alapul. A nevelés értékrendszerében a munka szeretete, a kulturális és természeti értékek védelme, az emberiség, és az egyén saját élete, környezete iránti felelősség a legfontosabb.

7.8. Hagyományörzés és -ápolás, a kollégium egyéni arculatának megőrzése

A kollégiumi együttélésben a tanulók megtapasztalják a természeti, történelmi és kulturális örökségek megbecsülését, a szülőföld, a város szeretetét. A kollégiumi hagyományörző rendezvények elősegítik az identitástudatot, az egy azon közösséghez való tartozás érzetének elmélyítését.

Cél továbbá az intézmény meglévő egyéni arculatának és hírnevének megőrzése, növelése, amely a hagyományápoláson keresztül a tanulói közösségek bármely tagjának feladata és kötelessége is egyben. Hagyományörző rendezvényeinken a tanulók és az oktatói testület minden tagja részt vesz.

Hagyományos, kollégiumi szintű, ünnepi és szabadidős rendezvényeink:

- új diákok felavatása kollégiumi vonatkozása
- Mikulás műsor és Mikulás-csomag átadás estje
- Karácsonyi műsor és ünnepi vacsora
- Farsangi jelmezes mulatság
- Végzősök búcsúztatása a kollégiumtól
- évnyitó-évváró szabadtéri szalonnasütés és zenés délutáni piknik
- kollégiumi vetélkedők ismeretterjesztő, illetve évfordulós témákból, aktuális apropókból
- kollégiumi DÖK működtetése
- Halloween – vetélkedő
- Kolikirály-és kolikirálynő választás
- Valentin – vetélkedő
- Év végi kirándulás

7.9. A kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében, rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, egyéb törvényes képviselőkkel, ifjúsági- és gyermekvédelmi felelőssel, indokolt esetben a települések önkormányzatának jegyzőjével. A tanulásban való segítség egyik alapvető feltétele a tanuló osztályfőnökével, az oktatókkal, oktatókkal való együttműködés.

A szülőkkel való jó partnerkapcsolat kialakításának fontos szerepe van a kollégiumi nevelés eredményességében.

A kapcsolattartás formái: személyes kapcsolat, telefonos kapcsolat, szülői értekezlet, esetenként családlátogatás.

Az együttműködés területei és formái: a tanulók érdemjegyeinek havonkénti ellenőrzése, a tanulmányi és fegyelemi problémák rendszeres megbeszélése.

7.10. Egészséges életmód, testi-lelki egészség

Kiemelten figyelmet kapnak az alábbi területek:

- a dohányzás visszaszorítása,
- alkohol és drog prevenció,
- egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- élelmiszerbiztonság fejlesztése,
- aktív napi testmozgás kialakítása,
- a közegészség és járványügyi biztonság fokozása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása

Célunk, hogy a kollégisták testben, lélekben egészséges fiatalok legyenek. Ezért pedagógiai programunkban fontos szerepet kap a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése, a mozgásigény fenntartása. A diákok igénybe vehetik az iskolai tornatermet, és a kondicionáló termét a testépítéshez, az iskola udvarát szabadtéri labdajátékokhoz.

7.11. Környezettudatosság kialakítása

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy segítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

7.12. Kötelező és választandó foglalkozások

Kötelező foglalkozások: Naponta, hétfőtől csütörtökig napi három óra, így összesen 12 óra felkészítő tanulószobai foglalkozást tartunk hetente. Ezen kívül heti egy órában folytatunk felzárkóztató, tehetséggondozó vagy speciális ismereteket adó egyéni fejlesztést megvalósító egyéni vagy csoportos foglalkozásokat. - ez összességében heti 13 óra. A kollégiumi csoportok nevelési feladatait ellátó, egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozást heti egy órában.

Választandó foglalkozások: A szabadidő eltöltését szolgáló, kollégium által biztosított lehetőségek közül - választható foglalkozást szintén heti egy órában tartja, a kollégium diákjai szabadon választhatnak a kollégium által szervezett, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozást. Választásukat követően azonban kötelesek heti rendszerességgel részt venni ezen. A szabadidő eltöltését biztosító foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges életmódra nevelés jegyében a sportköri foglalkozás. A fenti programokat sávos beosztással valósítjuk meg. Ez alól a csoportvezetői foglalkozások képeznek kivételt, melyek kollégiumi szinten, azonos napon, azonos időpontban rendezendők.

7.13. Kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

Témakör	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	
Összesen.	22	22	22	20	20

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára).

8. A szakmai programmal kapcsolatos intézkedések

8.1. A szakmai program érvényességi ideje

Ezen Szakmai program a Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktató testület elfogadásával az intézményvezető jóváhagyását követően, a fenntartó és működtető egyetértésével 2023. szeptember 1-jén lép hatályba.

A Szakmai program érvényességi ideje három tanév, azaz 2023. szeptember 1. napjától 2026. augusztus 31. napjáig szól.

8.2. A szakmai program megvalósításának vizsgálata

Az oktatói testület a Szakmai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását, az egész program hatékonyságát folyamatosan figyelemmel kíséri.

A munkaközösségek minden tanév végén írásos helyzetelemzést és értékelést készítenek a célok és feladatok megvalósulásáról, feltárják az esetleges módosítások, változtatások területeit.

A 2025/2026 tanév során az oktatói testületnek a három év tapasztalatai, elemzései alapján el kell végezni a Szakmai program teljes körű felülvizsgálatát, meg kell tennie értékelését, és ki kell dolgoznia a szükséges módosításokat, vagy új pedagógiai programot kell alkotnia.

8.3. A szakmai program módosítása

A Szakmai program módosítására az intézmény vezetője, helyettesei, a munkaközösségek vezetői, valamint a Karcagi Szakképzési Centrum főigazgatója tehet javaslatot.

Módosítani kell a Szakmai program jogszabályi változások esetén.

A Szakmai program módosítását az oktatói testület fogadja el, és a főigazgató hagyja jóvá a kancellár egyetértésével.

A módosított Szakmai program a következő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

8.4. A Szakmai program nyilvánossága és hozzáférhetősége

Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A Pedagógiai Program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola honlapján,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola könyvtárában.

Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
Szakmai programja

8.5. A Szakmai program elfogadása és jóváhagyása

A Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Szakmai programját a Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktató testülete 2023. augusztus 30-i ülésén elfogadta.

A Karcagi SZC Varró István Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Szakmai programját a mai napon jóváhagytam.

Karcag, 2023. augusztus 31.

.....
főigazgató

.....
kancellár

